Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

[Гар]тэмнай 1921 оной [сен]тябрийн 21-һээ гарана | № 223 (13712) | 1974 оной сентябриин 22, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

МАЛАЙ ТЭЖЭЭЛ БЭЛДЭЛГЭ, ТАРЯА ХУРЯАЛГА, ПААР ХАХАЛАЛГАЯА НЭГЭН ДОРО ЯБУУЛАЯ

БЭШУУРЭЙ СОВХОЗ БУХЫ ҺОЛООМОЁО ГУУРТЭ, ОТАРАНУУДТАА ОРУУЛХА ГЭЖЭ ШИИДЭЭД, МҮНӨӨ 7 МЯНГА ГАРАН ЦЕНТНЕРЫЕНЬ ЗӨӨГӨӨ

«Намарай намжаа сагта» гэһэн асуудалаар манай тусхай корреспондент Б. Гылыков хэдэн репортаж Бэшүүрэй совхозһоо бэлдэһэн байна. Тэрэнэй түрүүшынхиие толилбобди.

ҺОЛООМОН ФЕРМЭДЭ ЗӨӨГДЭНЭ

...ботой ехэ һолоомо тээ... ...һэн тэргэтэй сэнхир [«Бела]русь» тракторнуудай ...но урагшаа табилуулжа ...нь Шэбэртэ, Дабаата, ...Заганай, Гутайн, Но-[во]-Сретенскын харгы... ...аар эдэ үдэрнүүдтэ ябаа ...заабол харахат. Юуб гэ... ...совхозой механизатор... ...энэ жэлдэ бүхы һолоо... ...гүүртэ, отарануудай [үбэлж]өөндэ зөөжэ абаха гэ... [ши]идэһэн байна бшуу.

— Мүнөө үедэ 7 мянгаад ...нер һолоомо фермэнүүд... ...өөжэ абаад байнабди, — ...совхозой директор Бал... Будатарович Юмсунов ...лбэ. — Энэ хүдэлмэри... ...һожоруулагдамал 4 ...табигданхай.

...нэ нэгэ звеногой ажал... ...танилсахаяа Дабаатын ...ленидэ хүрэбэбди. Эндэ... ...үнинэй механизатор ...жок Дубданович Дубда... ...й ударидалга доро гур... «Беларусь» трактораар ...мо зөөжэ байба. Звеное даагша өөрөө һүри хаядаг машинаар тракторай тэргэнүүдтэ һолоомо ашаалдаг уялгатай.

Һолоомо зөөдэг тэргэнүүдыень һонирхон харабабди. Эдэнь юрын тракторай тэргэнүүдэй шалыень үргэдхэжэ үгөөд, дээшэнь түмэрөөр үндэр хана гурбан талаһаань гагнажархинхай. Ара таладань хоёр аргамжа татагдана.

— Энэ тэргэдэ 12—13 центнер һолоомон ашагдадаг. Үдэртөө 300 центнер зөөхэ даабаритай байбал, гурбан трактораараа 400—450 центнер зөөнэбди, — гэжэ нүхэр Дубданов хэлээ.

Звеногой хүдэлмэришэд эбтэй зэтэйгээр ажаллана. 17 жэлдэ трактористаар хүдэлжэ ябаһан Жаргал Намдаков, арбаад жэлэй механизатор Иннокентий Некипелов, залуу тракторист Батожап Дубданов бэе бэеһээ заахашье хожомдоногүй, үдэрэй ахалагша хонишон Дашима Шагжиевагай үбэлжөөндэ һолоомо зөөжэ байгаа. Ашаатай тэргэнь оньһон аргаар ондоргогдожо, һолоомон ябууд буулгагдана. Һолоомо ашахадаашье ехэ саг гарганагүй, 5—7 минутын турша тэргэнь дүүргэгдэнэ. Нэгэ хүн тэрэнииень гэшхэдэг, заһадаг юм. Асарагдаһан һолоомоёо һүри хаядаг машинаар зохидоор соможорхино.

Һолоомо иигэжэ намартаа зөөжэ абахада, үшөө юугээрээ һайн бэ гэхэдэ һолоомон соо байһан мэхиинэнь заахашье гээгдэнгүйгөөр абтана. Һүри хаядаг томо абарга хабшуураар нэгэн доро 3—4 центнер һолоомон үргэгдэхэдөө бүхы мэхиинэнь суг ашагдана бшуу. Хоёрдохёор, һолоомон хээрэ үлэхэдөө малда гэшхэгдэхэ, үригдэхэ байна. Гурбадахяар, малшад рэйнгөө даабарие ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Маанадай ябаһан үдэр эдэ- газаагаа ороһон һолоомоёо зүбөөр хубаарилжа, гамтайгаар гаргашалха болоно. Үгышье һаа, тэрэниие жэжэлжэ үгэхэдэшье зохид байха ха юм.

Мүнөө жэлдэ энэ совхоз гансахан һолоомоёо иигэжэ зөөнэ бэшэ, харин үбһэ хуряалгын үедэ эдэ тэргэнүүд мүн лэ хэрэглэгдэжэ, үбһэ нэйнгөө хахадһаа ехэнхи хубииень отара, гүүртэнүүдэй үбэлжөөндэ зөөһэн байна. Нилээд ехэ үбһэн тюк болгогдожо, фермэнүүдэй газаа оруулагданхай.

— Үбэлдөө тэжээл зөөхэ хэрэггүй болоно, бүхы тракторнуудаа заһабарилгада табиха аргатай байхабди, — гэжэ совхозой директор баяртай.

Б. ГЫЛЫКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Дабаатын отделенидэ һолоомо зөөжэ байһан механизаторнууд, баруун талаһаа хоёрдохинь — Д. Дубданов. 2. Һолоомон ашагдажа байна.

Авторай фото.

САЯАНАЙ СОВХОЗДО

НАМАРАЙ ПААР ХАХАЛАЛСАНА

Саяанай совхозой 3-дахи отделениин Охор-Шэбэрэй тракторна бригадын түрүү механизатор Владимир Шагжиевич Бартаевтай һаяхан намарай паар хахалжа байхадань уулзаа һэмди.

Трактористаар дүрбэдэхи жэлээ ажаллажа байһан энэ залуу механизатор гансашье отделени соогоо бэшэ, харин совхоз соогоо түрүүшүүлэй зэргэдэ гаража шадаа. Володя механизатораар хүдэлжэ эхилһэн түрүүшынгээ хоёр жэлдэ хуушарһан «ДТ-54» трактораар хүдэлөө һэн. Хаягдаха болоһон тиимэ трактораар хүдэлхэдөөшье шэнэ трактор дээрэ хүдэлһэн механизаторнуудһаа дутуугүй урэ дүн туйлаа. Тиимэ трактораар жэлэй турша соо условно 987 гектар газар хахалаа.

Владимир Шагжиевич хаанашье хүдэлхэдөө бүтээсэ ехэтэйгээр, шанар һайнтайгаар ажалаа бүтээдэг. Даажа ябаһан тракторынь ямаршье сагта һаатангүйгөөр хүдэлдэг. Залуу механизатор энэ жэлэй таряа хуряалгын эхилтэр тэжээл бэлэдхэлгэдэ ябалсажа, Балдан Сыреновэй звенодо туһалалсаа. Тиигэжэ 106 гектар дээрэһээ 2 мянга гаран центнерэй эрхим шанартай үбһэ һүрилэлсэһэн байна.

Һүүлэй үедэ дүршэлтэй механизатор паар хоёрлолсоһонойнгоо һүүлээр намарай паар хахалалсана. Энэ ажалда хүдэлхэдөө үдэртөө 1,5—2 нормо дүүргэнэ.

Охор-Шэбэрэй бэрхэ механизаторнуудай нэгэн Владимир Бартаев эрхим ажалаараа зон нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоһон байна.

УЯЛГАНЬ — 6200 ЦЕНТНЕР

Үнгэрэгшэ жэл комбайнаар ороохо хуряажа шалгарһан аймагай чемпион Дондоп Лопсонович Эрдынеев энэ жэлдэшье һайн үрэ дүн туйлахаар, хуряалгын үедэ 6200 центнер ороохо сохихоор шиидээд, оролдосотойгоор ажаллажа байна. Хуряалгын дүүрэтэр 350 гаран гектарай талмай хадаха зорилго табинхай.

Саяанай совхозой 3-дахи отделениин механизаторнууд энэ жэл Түнхэнэйнгөө аймаг соо һайн ургаса ургуулаа. Үрэһэнэй зарим участогуудһаа га бүриин хорёод центнер орооһон сохигдоно.

Механизатораар олон жэл хүдэлжэ, баян дүршэлтэй болоһон Дондоп Лопсонович энэ жэлэй хуряалгадашье һайнаар бэлдээ.

Дондоп Лопсонович хуряалгын үргэлжэ дээрээ эхилһэн сагһаа хойшо сентябриин 16 хүрэтэр 100 гаран гектар хуряагаад, 2 мянга гаран центнер ороохо сохёод байна. Бороо хурын орожо, ажалдань хэды һаад хээшье һаань, өөрынгөө туһалагшатай сугтаа шадал соогоо ажаллана. Наратай сэлмэг үдэрнүүдтэ дүршэлтэй механизатор комбайнаа бүхы хүсөөрнь хүдэлгэхые оролдоно. Тиигэжэ үдэртөө 16—17 час шахуу хүдэлнэ.

Эрхим ажалаараа суута механизаторнуудай тоодо орожо, үнгэрэгшэ жэл аймагай суута механизатор гэлсүүлһэн Эрдынеев хуряалгын үедэ 360 гектар дээрэһээ 5.700 центнер ороохо сохиһон байна.

И. ФЕДОРОВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

[Н]ИИДХЭХЫ [Т]АТАДАА

...үдэрнүүдтэ Нарин-Хүн... ...таряалан дээгүүр ком... ...нүүдые жолоодон ябаһан ...тын аймагай Ранжуро... ...дэрэмжэтэ колхозой ме... ...заторнууд бороо хурагүй ...бүхэниие хэрэглэжэ, ...сэ ехэтэйгээр ажалла...

...дэхи механизаторнууд ...алгын үедэ хамта дээ... 3 мянган гектар шэнии... 750 гектар обёос, 250 ...ар горох, мүн бусадшье ...алнуудые хуряаха зэр... ...й. Үнинэй механизатор Шадрин дээшэлүүлэгдэһэн ...а абахадаа, 250 гектар ...ай дээрэхи ороохо ха... ...уйгаахаар, 143 гекта... ...талмай дээрэхи шэниисэ ...хадахаар шиидэһэн юм. ...олхозой комбайнернууд ...үдэрнүүдтэ оролдосотой ...ар ажаллана. Үдэртөө ...гектарай шэниисэ хуряа... ...алгабаритай аад, 25 ...рһаа дээшые хуряана. ...ой тоодо П. Шадрин, Непомнящих, В. Аносов, Назимов болон бусадые ...ааар.

...олхозой энэ жэлэй урга... ...тарасада урмашамаар. ...энэ жэл га бүриһөө дунда ...ар 16 центнер шэниисэ, ...центнер обёос, 12—13 ...нер горох суглуулагдана, — гэжэ главна агроном ...ий Гунсурунов хөөрөө.

...олхозой главна агроно... ...хөөрэлдөөшэнь зүб. Таряа... ...й зарим участогуудайнь ...ар бүриһөө 10—12, нү... ...үлһээнь 20 гаран цент... ороохо таряан хуряагда...

— Энэ жэл гүрэндэ ороо... ...удалдаха түсэбөө сүм ...үрэһэ хааха, жэл ...эдихэ талхаяа хүсэд аба... ...байхабди, — гэжэ меха... ...торнууд омогорхон мэ...

...Хуряалгын үедэ һайнаар ...жаһан механизаторнууд ...болохоор урмашуулаг... ...Тогтоогдоһон гуримай ёһоор, хуряалгын түрүүшын 10 хоногой турша даалгабаря үлүүлэн дүүргэһэн механизаторнууд хоёр дахин ехэ түлөөһэ абаха, саашанхи үдэрнүүдтэнь нэгэ хахад шахуу түлөөһэ абаха зэргэтэй. Комбайнернууд хуряажа сохиһон центнер ороохон бүриһөө 100 грамм, сабшаһан гектар бүхэнһөө килограмм ороохо абаха юм. Штурвалда хүдэлэгшэд комбайнернуудай абаһан ороохоной 70 процентые абаха юм. Автомобильнуудые жолоодогшод һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө ороохо түлөөһэгүйгөөр абаха зэргэтэй.

Мүрысөөнэй дүрим колхоздо һайнаар бодомжологдонхой. Тэрэ дүримэй ёһоор, ажалай дүнгүүд саг соогоо гаргагдажа, түрүү отделени, бригаднуудта дамжуулгын улаан тугууд, түрүү агрегадуудта — багахан улаан тугууд барюулагдана. Мянган центнер ороохо сохиһон механизаторнуудай комбайнуудта улаан одонууд зурагдана.

Мүрысөөндэ илагшадта зорюулагдан чемпионой улаан лентэ бии болгогдохоһоо гадна, түлөөһэгүй туристическэ путёвконууд, гарай часууд, мүнгэн шангүүд тодорхойлогдоһон юм.

Отделенинүүдые эрхилэгшэд, тракторна бригаднуудай бригадирнууд, тоо бүридхэгшэд отделени соогоо һайн үрэ дүн туйлаһанайнгаа түлөө мүн лэ шагнагдаха байна.

Механизаторнуудай һайнаар амарха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана, кино, концерт харуулагдана, парткомой баталһан түсэбэй ёһоор һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ, лекцинүүд уншагдана.

Полевой стануудта агитбригаданууд, библиотекарьнууд саг үргэлжэ ерэжэ байдаг.

Ороохо таряа, бусад ургамалнуудые саг соонь хуряажа абаха асуудалда колхозой парткомой, правлениин зүгһөө саг үргэлжын анхарал хандуулһанай ашаар энэ жэлэйнь хуряалгын хүдэлмэри дүүрэнтэжэ байна.

А. СУРМАЧ.

ПРОПАГАНДИСТНАРАЙ ҺУРАЛСАЛ

Партийна һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэ саг ойртожо байна. Партийна организацинууд шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулна.

Һуралсаха хүнүүд тодорхойлогдонхой, пропагандистнар томилогдонхой. Эдэнэрэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ түсэб табигданхай. Партиин обкомой политическэ гэгээрэлэй байшан мүнөө пропагандистнарай семинарнуудые үнгэргэжэ байна.

Политическэ һуралсалай дунда шатын — марксизм-ленинизмын үндэһэн сургал шудалдаг һургуулинуудые хүтэлбэрилэгшэдэй дүрбэн үдэрэй семинар партиин обкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедтэ үнгэргэгдэбэ.

Республикын бүхы аймагуудһаа, городуудһаа ерэһэн пропагандистнар дүрбэн үдэрэй туршада научна коммунизмын асуудалаар, партийна пропагандын, методикын асуудалаар олон лекцинүүдые шагнаба.

1974 оной июниин 14-дэ Москва городой Бауманска һунгуулиин округой һунгагшадай урда Леонид Ильич Брежневэй хэлэһэн үгөөр хэшээл үнгэргэхэ методико тухай түүхын эрдэмэй кандидат Н. П. Мараев лекци уншаһан байна. Юһэдэхи табан жэлдэ Буряадай АССР-эй экономико ба культура хүгжөөхэ тухайда Буряадай АССР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо Ц. М. Данзанов хөөрэжэ үгэбэ. Ленинскэ сурталда харша маоизмын номнол тухай лекци КПСС-эй обкомой лектор А. С. Серебряков уншаа. Мүн бэшэ бэшэ шухала асуудалнуудаар лекци уншагдаба.

Удаань секцинүүд боложо таһараад, пропагандистнар һуралсаһан байна. Марксистско-ленинскэ сурталай, мүнөө үеын шухала асуудалнуудаар, методикоор лекцинүүдые партийна, совет хүтэлбэрилэгшэд, дээдэ һургуулинуудай багшанар-эрдэмтэд уншаһан байна.

Мүн эдэл үдэрнүүдтэ комсомолой политическэ һуралсалай пропагандистнарай семинар үнгэргэгдэбэ.

Манай корр.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР М. Ф. КОЖЕВИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын ой модоной ажахыда олон жэлэй туршада аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Түнхэнэй ой модоной ажахын директор Михаил Фёдорович **Кожевиниие** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной сентябриин 20.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

А. А. ГРОМЫКО США-гай президент Дж. Фордтой хөөрэлдэбэ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Эндэ ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко сентябриин 20-до Сагаан байшан соо США-гай президент Дж. Фордтой уулзаа.

Эдэнэр совет-американ харилсаанай гол асуудалнуудаар, тэрэшэлэн СССР болон США-е һонирхуулдаг уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэлһэн байна.

Хоёр ороной арадуудай аша туһада, бүгэдэ ниитын эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай аша туһада совет-американ харилсаае саашадань хүгжөөхэ, һайжаруулха хараа бодол баримталжа үргэлжэлхөөр шиидэнхэй байһанаа хоёр тала лаблан элирхэйлбэ.

Эндэхи бүтэмжэтэй, тодорхой хөөрэлдөөндэ США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер, США-һаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд У. Стессел, СССР-һээ США-да байдаг элшэн сайд А. М. Добрынин хабаадаа.

НЬЮ-ЙОРКДОХИ УУЛЗАЛГАНУУД

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXIX сессидэ хабаадаха СССР-эй делегацие толгойлжо ошоһон КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко эндэ ерээд байһан аха дүү социалис оронуудай түлөөлэгшэдтэй — Венгриин, ГДР-эй, МНР-эй, Болгариин, Польшын, Кубын, Румыниин ба Чехословакиин делегацинуудай толгойлогшонортой уулзаба. КНДР-эй саг үргэлжын адаглагша уулзалгада мүн лэ байлсаа.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн мүнөөнэй сессиин хүдэлмэридэ хабаатай хэдэ хэдэн асуудалнууд үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной орһон байдалда үнгэрһэн уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

ВОЛГОГРАДАЙ ТАРЯАШАДАЙ АЖАЛАЙ ИЛААЛТА

Волгоградска областиин колхоз, совхозууд социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, энэ жэлдэ һайн ургаса хангаад, ороохото ургамалнуудаа эмхитэй һайнаар хуряажа, гүрэндэ таряа худалдаха арадай ажахынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэбэ.

Эхэ ороной амбаарта 3.940 мянган тонно гэхэ гү, али арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаһанһаа 816 мянган тонноор ехэ таряан оруулагдаба. Шэниисэ, хара таряа ешмээн худалдан абаха түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдээ. Хүрпээ болохо ургамалнуудые бэлэдхэхэ түсэб дүүргэгдээгүй. Гүрэндөө таряа худалдажа үргэлжэлһөөр.

Областиин таряа тушаан абаха пунктнуудай, автомобильна ажахынуудай, промышленна предприятинүүдай, тэрэшэлэн Москва хотын, Архангельска, Вологодско, Калининска, Кировскэ, Куйбышевска областьнуудай транспортна эмхинүүдэй коллективүүд. Совет Армиин сэрэгшэд, Алтайн хизаарай комбайнернууд ургасаяа хуряаха, ороохо таряа бэлэдхэхэ ба зөөхэ хэрэгтэнь эндэхи таряашадта ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Областиин колхозникууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, партийна, Соведүүдэй, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй зургаанууд овощ, наран сэсэг хуряаха, намарай тарилга хэхэ, намарай паар хахалха, адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба худалдан абаха мүнөө жэлэйнгээ түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ хүдэлмэри хурдан түргэнөөр түгэсхэхын тула оролдолго хүсэлэнгэ гаргана.

НАЙМАН ХЭМЭЛ ОДОД НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-677», «Космос-678», «Космос-679», «Космос-680», «Космос-681», «Космос-682», «Космос-683», «Космос-684» гэжэ хэмэл одод 1974 оной сентябриин 19-дэ Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ. Эдэ найман хэмэл одод түлхин дабшаха нэгэ ракетээр замбуулинай замда гаргагдаба.

Замбуулинай дайдые шэнжэлжэ үргэлжэлхэ зорилготой научна аппаратура хэмэл одод дээрэ тодхогдонхой.

Найман хэмэл одод бултадаа эхин дээрээ иимэ параметрнүүдтэйгээр, хараалагдаһан замдаа дүтэрхыгөөр дабшана:

Дэлхэйе 115,3 минутын турша соо тойроно;

Дэлхэйһээ холодолгын саада захань (апогей) — 1.519 километр;

Дэлхэйһээ холодолгын наада захань (перигей) — 1.451 километр;

Замайнь һөөлжэлгэ — 74 градус болоно.

Научна аппаратураһаа гадна, замбуулинай замда хабаатай зүйлнүүдые тоти мэргэнээр хэмжэн тодорхойлхо радио-түхеэрэлгэнүүд, приборнуудай ба научна аппаратурын хүдэлмэри тухай мэдээнүүдые Газар дэлхэй тээшэ дамжуулха радиотелеметрическэ түхеэрэлгэнүүд хэмэл одод дээрэ бии.

Хэмэл одод дээрэхи аппаратура һаадгүй һайнаар хүдэлнэ. Залан ниидхүүлхэ-тоолон тодорхойлхо центрэтэ ороһон мэдээнүүд шэнжэлэгдэжэ байна.

БУРЯАД ОРОНОЙ ХОЙТО ДАЙДААР

Үдэр хоногой ошохо тума Байгал-Амарай түмэр замай барилга улам үргэдэжэл байна. Манай Буряад ороной Хойто-Байгалай, Хурамхаанай аймагуудта 11-дэхи тоннельнэ отрядай коллектив ехэхэн барилга хэнэ. Оронойманай олон область, хизаарнуудһаа ерэһэн хүдэлмэришэд модо отолжо харгы гаргана.

Нижнеангарскһаа баруулжаа 30-аад модоной газарта оршоһон үзэсхэлэн гоё Хүрлэ нютагта 4-дэхи участогай хүдэлмэришэд байрланхай. Эдэнэр Байгалай хаданууд тээшэ автомашинын харгы татанад. Энэ участогта халаанай даабари дүүргэдэггүй хүн гэжэ үгы юм. «Нэгэн бултанай, булта нэгэнэй түлөө» гэһэн уряа доро хүдэлнэ.

Хойто-Байгалай аймагай Хүрлэ нютагһаа Хойто-Муяын хаданууд хүрэтэр 400-гаад километр болодог. 11-дэхи тоннельнэ отрядай алишье участогта ерэхэдэ, хүдэлмэришэд эдэбхи үүсхэлтэйгээр, хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлжэ байна. Энэ отрядай хүдэлмэришэдэй ажал хэрэг, саашанхи хараа зорилгонууд тушаа газетымнай хоёрдохи хуудаһанда уншагты.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 4-дэхи участогай эрхим механизаторнууд (зүүн гарһаа) трактористнар В. И. Меньшиков, В. Ф. Чумакин, С. В. Рудаков, В. П. Фролов, бригадир Д. Ю. Гаврап гэгшэд һая ерэһэн бэшэгүүдые хаража байнад.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

МУНӨӨНЭЙ АГУУ БАРИЛГА

БУРЯАД ОРОНОЙ ХОЙТО ДАЙДААР

11-дэхи тоннельнэ отрядай гурбадахи участогай коллектив модо отолжо автотрасса татаха даабаряа амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Эдэнэр Хойто-Байгалай аймагай Уоян hууринhаа Кумора нютаг тээшэ автомашинын харгы татана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа) геолог Е. А. Петцольд, 11-дэхи тоннельнэ отрядай начальник В. М. Кобляков, 3-дахи участогай начальник О. Б. Альшин гэгшэд зэрлиг тайгын дундуур татагдаhан автотрасса дээрэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЗАГАҺАШАДАЙ НЮТАГТА

П. И. БУТКОВСКИЙ, КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой нэгэдэхи секретарь

Манай Хойто-Байгалай аймагые загаhашадай орон гэжэ нэрлэдэг юм. Эндэхи уhа, голнууд соо загаhанай ехэ элбэг хадань гү, али аймагай түб Нижнеангарск hууринда ехэнхидээ загаhашадай ажаhуудаг хадань тиигэжэ хэлсэдэг байжа болоо. Нээрээшье, Байгал далайда хэдэн миллион кубометр уhа асардаг Дээдэ-Ангар мүрэн, тэрээндэ шудхадаг гол горхонууд хадаран, тула, сурхай, алгана болон бусад олон үнэтэ загаhаар элбэг юм.

Хойто-Байгал ганса ан гүрөөhөөр, загаhаар баян бэшэ ааб даа. Манай ниишэ сабшалан, бэлшээри, ой модон ехэ элбэг юм. Кумора нютагта, Тыя голой эрьеэр hайн ногоотой сабшалан, бэлшээри ехэ элбэг. Энэ нютагуудта үхэр мал, оро, адуу олоор үсхэжэ болохоор. Теэд зундаа энэ нютагуудта хүрэхын аргагүй юм. Иишэ ямаршье харгы татагдаагүй. Үбэлдөө уhа голой мүльhэн дээгүүр Уоян, Кумора нютагуудай ажалшадта ашаан шэрэгдэдэг ааб даа. Зунай үедэ гансал АН-2 самолёдоор ночто, шухала хэрэгтэй ашаан зөөгдэдэг. Аймагай түбhөө холо оршодог энэ нютагуудта хүн зониие олоор барихын аргагүй байгаа бшуу. Үхэр малай, оро, адуунай тоо олошоруулжа, хүдөө ажахые бүри түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ олон бэрхэшээлнүүд дайралдадаг hэн.

Байгал-Амарай түмэр харгы манай Хойто-Байгалай газар дээгүүр 500 километртэ татагдахань гэжэ дуулахадаа нютагай зон ехэ баяhаа бэлэй. Тиинишьегүй яаха гээшэб! Түмэр замай татагдахада аймагай холын hууринтосхонуудта радио, телефон, электрын гал бии болохо. Аймагаймнай газар дээрэ шэнэ hуурин, тосхонууд, хүдэлмэришэдэй посёлогууд баригдахань.

Нижнеангарскhаа баруулжаа 30-аад модоной газарта оршодог Хүрбэ нютагта локомотивна депо баригдаха юм. Эндэ зэрлиг дайдада 15 мянган хүдэлмэришэдэй ажаhууха поселок, дунда hургуули, больница, саад, ясли, соёлой ордон баригдаха. Нижнеангарск hууринай хойто зүгтэ 1800 барилгашадай ажаhууха поселок баригдажа эхилэнхэй. Мүнөө хоёр бүлэ айлай орохо табан гэр бариганхай. Найман жэлэй hургуулиин, соёлой ордоной байшангуудай hууринууд табигдаа. Ойрын жэлнүүдтэ Нижнеангарск таниггдахаар бэшэ гоё hайхан шэнжэтэй болохо.

Мүнөө аймагаймнай түбэй үйлсэнүүдтэ хүлгөөтэй, шууяатай болонхой. Далайгаар асарагдаhан ашаа тээhэн автомашинанууд доhолгоо татан гүйлдэнэ. Шэнэ посёлогой гэрнүүдые барижа байhан хүдэлмэришэд амаралтын үдэр соёлой ордон, кинотеатр тээшэ олоороо субажа ябадаг. Манай аймагай газар дээрэ XX зуун жэлэй гайхамшаг ехэ барилга эхилбэ бшуу. Байгша оной май hарада «Главтоннельметростройн» 11-дэхи тоннельнэ отрядай түрүүшын хүдэлмэришэд Хойто-Байгал хүрэжэ ерээ hэн. Эдэнэр Байгалай, Хойто Муяын хаданууд доогуур тоннельнүүдые сүмэ сохижо гаргаха эгээл харюусалгатай даабари абанхайнууд. Эдэнэй хэхэ юумэниинь тон ехэ. Хойто Муяын, Байгалай хаданууд тээшэ харгы гаргажа байна. 11-дэхи отрядай хүдэлмэришэд богонихон болзор соо гайхамшаг ехэ ажал хээ. Харгы татагшад манай аймагай хүдөө ажалшадтай холбоо барисаатай боложо байнхай. Эдэнэр Нижнеангарскhаа Дээдэ-Заимка тээшэ харгы гаргажа эхилэнхэй.

КПСС-эй Хойто-Байгалай райком, ажал хүдэлмэреэ эмхидхэхэ, эдихэ, ууха юумээр хангаха хэрэгтэнь тоннельнэ отрядай хүдэлмэришэдтэ шадаха зэргээрээ туhална. Шухала асуудалнуудые хамтаржа шиидхэнэбди. Һаяшаг КПСС-эй Буряадай обкомой барилгын таhагые даагша Сергей Лопсонович Ошоров 11-дэхи тоннельнэ отрядай бүхы участогуудаар ябажа, хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэжэ, ажал хэрэгтэйнь танилсажа, суглаа үнгэргөө hэн. Энэ суглаан дээрэ хэhэн ажал, саашанхи хараа зорилгонууд тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдөө. Дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ тоннельщигүүд 5 миллион түхэригэй барилга хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ. Хойто Муяын, Байгалай хадануудай хормойдо хүрэхэ гол зорилготойнууд. Энэ хүсэл эрмэлзэлээ бэелүүлхээр арга боломжотой.

Хойто-Байгалдамнай гайхамшаг ехэ барилга эхилбэ гээшэ. Мянга түмэн жэлнүүд соо нойрсон байhан нарhан, шэнэhэн мододые бүтээсэ ехэтэй техникын хүсөөр унагаажа, харгы гаргана. Ойрын жэлнүүдтэ иишэ түмэр зам татагдажа, урдань хүнэй хүрөөгүй газараар «булад хүлэгүүд» нэерэн гүйлдэхэ. Тиигэхэдэ Дээдэ-Ангарай эрьеэр, Кумора нютагта үхэр мал олоор барижа, промышленна аргаар тэжээхэ аргатай болохомнай.

Хүдөө ажахын эдеэ хоолоор түмэр замшадые хангахын тула бидэнэр үхэр малайнгаа, орын тоое улам олошоруулжа, таряа, огородой эдеэ ехээр таридаг болохо ёhотойбди.

Хойто-Байгалай газар дээгүүр түмэр замай татагдахада, манай аймагай хүдөө ажахы бүри түргэнөөр хүгжэхэнь. Түмэр замай станцинууд, депонууд, леспромхозууд манай аймагта байгуулагдаха. Аймагаймнай ажалшад хүдөө ажахын, промышленна продукцинуудые гаргадаг болохонь. Ажалшадаймнай байдал hуудал улам hайжарха. Үхэр малай фермэнүүд сүм оньhожоруулагдажа, хүдөө ажалшадай ажал хүнгэдхэгдэхэнь.

КПСС-эй Хойто-Байгалай райком XX зуун жэлэй гайхамшаг ехэ барилга хэжэ эхилhэн Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадта али бүхы аргаар туhална, туhалхашье.

БУЛТАНАЙ ОРОЛДОҺОНОЙ АШААР

Хоридохи зуун жэлэй асари ехэ Байгал-Амарай түмэр замай барилгын эхилhээр дүрбэн hара үнгэрбэ. Энэ болзор соо Сибириин агууехэ Лена мүрэнэй эрьеhээ Амар мүрэнэй эрье хүрэтэр нилээд ехэ барилга хэгдэhэн, хэгдэжэшье байна. Оронойомнай олохон хизаар, областьнуудhаа ерэhэн хүдэлмэришэд хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлнэ. Ашаа шэрэхэ, газар малтаха трактор, машинанууд барилгын участогуудта эльгээгдэнэ. Энэ бүхы оньhон техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэхын тула бүхы барилгашад оролдоно.

Энэ ехэ барилгада хабаадалсажа, хаба шадалаа харуулха аза талаан манай 11-дэхи тоннельнэ отрядай хүдэлмэришэдтэ тудаба. Бидэнэр Харьков хотын метро барилсаhан байнабди. Манай хүдэлмэришэдэй дунда Абакан-Тайшедэй түмэр зам барилсаhан, Москва, Киев, Баку, Ленинград хотонуудта метро таталсаhан дүршэлтэй мэргэжэлтэд ехэ олон.

Манай отрядай хүдэлмэришэд Хойто Муяын хаданууд доогуур 15 километр ута тоннель, Байгалай шэлэнүүд доогуур 7 километр ута тоннель татаха байна. Мүнхэдөө сэбдэг хүйтэн газар, гранит шулуу сүмэ сохижо, иимэ ута тоннельнүүдые малтаха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ ааб даа. Эндэхи хадануудай гүн coohoo 60 градус халуун уhатай булагууд сорьёлон гаража байдаг. Барилгашадай дунда дүршэл шадабаритай проходчигууд олон гэжэ хэлээ hэм. Эдэнэй мэдэлдэ бүтээсэ ехэтэй оньhон техникэ үгөө hаа, ямаршье хада уулануудые сүмэ сохижо, тоннель татаха хабатай гээд hанагшаб.

Хойто Муяын хадануудай хормой хүрэтэр техникэ хүргэхэ ямаршье харгы үгы юм. Хурамхаанай аймагай Тааза hуурин хүрэтэр автомашинын харгы бии. Эндэhээ сааша 400-гаад километр зайда хада уланууд, нэлэнхы тайга хүхэрэн ногоордог. Хада уулануудай хормойгоор модо отолжо, автомобильна харгы гаргаха гэhэн даабари манай 11-дэхи тоннельнэ отрядай коллектив абаhан юм. Май hарын эхиндэ Тааза нютагта түрүүшын бүлэг хүдэлмэришэд ерэжэ, Уоян тээшэ харгы татажа эхилээ бэлэй. Тэрэ гэhээр нилээд саг үнгэрөө гээшэ ааб даа. Алексей Серафимович Фёдоренкын даадаг 1-дэхи участогай коллектив мүнөө 100-гаад километр газарта модо отолоод, үндэhыень тракторaap түлхижэ сэбэрлээд байна. Энэ участогай хүдэлмэришэд бэшэ участогуудай хүдэлмэришэдhөө эрхим түрүү ажалаараа шалгарна.

А. С. Федоренкын участогай хүдэлмэришэд Осман Альшинай участогай хүдэлмэришэдтэй байгша оной октябрь hара соо урда урдаhаа уулзаха юм. Тус участогуудай хүдэлмэришэд хамтаржа, Уоянhаа саашаа Хойто Муяын хаданууд тээшэ харгы гаргаха. Урдань хүнэй ябаагүй зэрлиг тайга hэтэ сохин харгы гаргаха гээшэ гайтайхан хэрэг ааб даа. Гэбэшье нэгэдэхи, гурбадахи участогуудай хүдэлмэришэд энэ бүхы бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор гатална. Халаан бүрниинтөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

Мүнөө алишье участогуудай хүдэлмэришэд ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Тоннель малтадаг проходчигууд hүхэ, хюрөө барижа, модо отолно. Трактор жолоодожо, модоной үндэhэ сэбэрлэжэ, газар тэгшэлнэ. Хүдэлмэриин минута бүхэниие зүбөөр хэрэглэхэ, халаан бүриин даабари холо үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ хүдэлмэришэн бүхэн эрмэлзэнэ. Манай 11-дэхи тоннельнэ отрядай хүдэлмэришэд Буряад ороной газар дайда дээрэ Байгал-Амарай түмэр замай барилга эгээл түрүүлэн эхилээд, зэрлиг тайгын оёороор, хада уулануудай хабшалаар Хойто Муяын, Байгалай шэлэнүүд тээшэ харгы гаргажа байна.

Хамаг юумэн hанаhан соо бүтэнэгүй. Бүтээсэ ехэтэй оньhон техникэ дутаддана. Хүн зонhоо холо ажаhуудаг хүдэлмэришэдые эдихэ юумээр хангахада бэрхэшээлнүүд дайралдана. Уояндa хүдэлжэ байhан хүдэлмэришэдтэ аяар Нижнеангарскhаа хилээмэ абаашаха ушар нэгэтэ бэшэ гарана. Мүнөө ехэнхи хүдэлмэришэднай брезент палатканууд соо байрлана. Манай адресаар дулаан вагон-гэрнүүд ерэжэ эхилэнхэй. Энэ гэрнүүдые участок бүхэндэ хубаажа үгэнэбди. Нигээд Хойто Муяын хадануудай хормойдо нарhан модоор гэрнүүдые барижа эхилхэмнай. Дүрбэдэхи участогай хүдэлмэришэд Байгалай хадануудай хормойдо дулаан байранууд соо үбэлжэхэ юм.

Манай отрядай хүдэлмэришэд шанга хүйтэнэй эхилтэр тоннель малтаха участогуудтаа хүрэхэ гэhэн гол зорилто урдаа табинхайнууд.

КПСС-эй Буряадай обком, Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй Хойто-Байгалай райком бидэниие, БАМ-ай барилгашадые, Буряад ороной газар дээрэ ехэ дулаанаар угтан абажа, али бүхы талаар бидэнэртэ туhа хүргэнэ. Республикын промышленна предприятинуудай коллективүүд бидэнэй захилые ехэ дуратайгаар абажа, түргэн болзор соо бүтээнэ.

Жэшээлхэдэ, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой коллектив бидэнэртэ хоёр автокран үгэhэн байна. Судна-бүтээлгын заводой коллектив манай захил ехэ дуратайгаар абаа hэн. Оронойомнай бэшэшье хото городууд бидэндэ хэрэгтэй оньhон техникэ шадаха зэргээрээ эльгээжэл байна.

Баргажанай адагай загаhанай консервын заводой, Кабанскын, Нижнеангарскын загаhанай заводуудай коллективүүд энэ ашаагаа саг болзор соонь барилгын участогуудта хүргэхэ хэрэгтэмнай ехэхэн туhа хүргэнэ. Бүхы совет арад БАМ-ай барилгашадта туhална. Бидэнэй ажал хэрэгээр ехэ hонирхоно. Игэжэ бүгэдэ арадай дэмжэлгэ доро бидэнэр бүри эдэбхитэйгээр хүдэлхэ болонобди. Түрэл Коммунис партиингаа, совет арадай этигэл найдалые үнэн сэхэ ажалаар харюулха гэжэ оролдонобди. Тиимэhээ манай 11-дэхи тоннельнэ отрядай коллектив хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлжэ байна.

В. КОБЛЯКОВ,
11-дэхи тоннельнэ отрядай начальник.

МАНАЙШЬЕ ХУБИТА БИИ

Би 27-дохи жэлээ далайн суднануудые жолоодоноб. Энэ саг соо нилээд ехэ ашаан шэрэгдээ юм бээз. Ехэнхидээ загаhашадые, тэдэнэй олзо зөөдэг hэмди. Һүүлэй арбаад жэл соо Кабанскын загаhанай заводой «Юрий Гагарин» гэжэ судноор ашаа шэрэнэб. Дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэл соо ехэ ашаа шэрэжэ, даабаряа болзорhоонь урид дүүргэхээр зорилго табяад, судняа hайнаар заhабарилаа бэлэйбди. Тамаралгын сагай эхилхэдэ, Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хэрэгтэй ашаа Нижнеангарскын пристань хүрэтэр шэрэхэ гэhэн даабари абаа hэмди. Манай судныхи экипаж иимэ харюусалгатай даабари абаhандаа ехэ урмашаhан юм.

Бидэнэр барилгын материал, машина, тракторнуудые, эдеэ хоол Баргажанай адагhаа зөөнэбди. Нэгэ зэргэ 97—100 тонно ашаа абажа гарагдана. Байгша оной тамаралгын эхинhээ хойшо 2 мянга гаран тонно ашаа шэрэгдээ.

Манай экипажай коллектив судняа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, миин байха сагынь хороохо гэжэ оролдоно. Судын механик Григорий Карапольцев, матросууд Валерий Петров, Владимир Рогов гэгшэд оролдосотой бэрхээр хүдэлнэ. Тиимэhээ манай «Юрий Гагарин» графигайнгаа ёhoop тамаржа, барилгашадта хэрэгтэй ашаа саг болзор соонь Нижнеангарскын портдо асарна. Бидэнэр тамаралгын сагай дүүрэтэр үшөө ехэ ашаа шэрэжэ, Байгал-Амарай түмэр замай барилгада өөрынгөө хубитаяа оруулжа байhандаа омогорхонобди.

А. СОБОЛЕВ,
«Юрий Гагарин» судныхи капитанай туhалагша.

Минии даадаг 3-дахи участогай хүдэлмэришэд, Хойто-Байгалай аймагай Уоян hууринhаа 30-аад модоной зайда байрлаhан юм. Бидэнэр Кумора хүрэтэр харгы татажа байнхайбди. Таазаhаа Кумора тээшэ нэгэдэхи участогай хүдэлмэришэд харгы татана. Бидэнэр Кумора шадар уулзаха ёhотобди.

Манай иишэ юрын ашаанай машинаар хүрэхын аргагүй юм. Тиимэhээ хамаг хэрэгтэй зэр зэмсэг, шэнгэн түлишэ, эдихэ ууха юумэн сүм агаараар асарагдана.

Хойто-Байгалай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түб Уоян хүрэтэр харгы ехэ муу. Шабар шабха мэдэхэгүй «ГАЗ-71» түхэлэй машинаяа хааяа Уоян эльгээжэ, сай, саахараа, бэшэшье олон юумэ асаруулдаг байнабди.

Мүнөө үдэшэ бүри кинофильмнүүдые харанабди. Улаан-Үдын профессиональна техническэ училищи дүүргэhэн Татьяна Никольская hайнаар ажалдаа хандана. Тэрэ өөрөө Уоян ошолсожо hонирхолтой фильмнүүдые шэлэжэ асардаг. Сүлөө сагтаа ном, газетэ, журнал уншаха дуратайшуул ехэ олон юм. Һаяшаг манай участогта 500 ном Нижнеангарскын библиотекэ эльгээгээ. Хүдэлмэришэднай энэ номуудые ехэл hонирхожо уншана.

Бидэнэр Баканы нуурай эрьедэ түбхинэнхэйбди. Энэ нуур загаhаар баян юм. Тогоошоднай загаhаар элдэб зүйлэй эдеэ бэлдэнэ, хүдэлмэришэдэй магтаалда хүртэнэ. Бидэ Харьков хотодо метро барижа байhан хүдэлмэришэд, өөрынгөө дураар холын Буряад ороной газар дайдада ерээд ажаллажа байнабди.

ТАНИЛСАНАБДИ

Бидэнэй дунда урагшаа hанаатай, ажалша бэрхэ хүдэлмэришэд олон юм. Евгений Алексеевич Четвернин намтай хамта Харьков хотодо метро барилсаhан юм. Тэрэнэй даадаг бригадын гэшүүд үдэртөө 1000—1100 метр газарта модо отолжо, газарай хүрьhэ тэгшэлэн сэбэрлэнэ. Энэ бригадын коллектив август hара соо 8 километр харгы татаhан байна. Харин Юрий Дмитриевич Никитинэй даадаг бригадын коллектив 7 километр харгы татаа. Манай участогай коллектив сентябрь hара соо 28 километр зайда харгы татажа, Кумора хүрэхэ гэhэн гол зорилго урдаа табинхай.

Е. А. Четвернин, Ю. В. Никитин гэгшэдэй даадаг бригадануудай хүдэлмэришэд эршэмтэй шангаар хүдэлжэ байhаар. Эдэнэрhээ жэшээ абаhан бусадшье олон хүдэлмэришэд халаан бүрингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Виктор Иванович Башиновай хүтэлбэрилдэг бригадын хүдэлмэришэд Уоянhaa Хойто Муяын хаданууд тээшэ харгы татана. Манай участогай коллектив соо даабаряа дүүргэдэггүй хүн гэжэ үгы юм. Ажалдаа хайша хэрэгээр хандаhан хүдэлмэришэдые сэхэ рууньшүүмжэлдэг байнабди. Партийна, профсоюзай, комсомолой суглаанууд ходо үнгэргэгдэжэ, тодорхой шиидхэбэринүүд абта-даг, дутуу ... мэнүүдые ... усадхаха ... дэг байнабди ... участогта ... сомолшууд ... Коммунистич... шуулда ... hалжа, дахуу... даг. Бидэнэ... нэгэнэй ту... бултанай ту... уряа доро ...

Манай уч... дэлмэришэд ... зонтой холбо... тай болохые ... Бидэнэр ... нэрэмжэтэ ... 10 хүдэл... эльгээhэн ... Эдэнэр тэж... хэлгын ... хабаадалсаh... Колхоз бид... хоолоор ... Саашадаа ... шадтайгаа ... рисаагаа ... жүүлхэ гэж... хэйбди.

О. А...
3-дахи у...

ТАЙГАДА ДОБТОЛГО

Михаил Иванович Корнаков Байгал-Амарай түмэр зам бариха 11-дэхи тоннельнэ отрядта абтаhан. М. И. Корнаков ямаршье харгыгүй газараар ябадаг «ГАЗ-71» түхэлэй машинаараа барилгашадта хэрэгтэй ашаа шэрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: жолоошон М. И. Корнаков.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Ашаанай ЗИЛ-130 маркын машина Байгалай участогай хүдэлмэришэдтэ шэнгэн түлишэ абаашахань гэжэ дуулахадаа, бидэ ехэ баясгабабди. Үдэрэй 10 часта замдаа гарабабди.

— Байгалай участок хүрэтэр 28 километр болодог. Гурбан час соо участогай хүдэлмэришэдэй байрлаhан Хүрлэ нютаг хүрэхэ байхабди, — гэжэ залуу жолоошон бидэндэ хүхюунээр хэлэбэ. Энэ богонихон зайе аяар гурбан часай туршада гаталхабди гэжэ жолоошонойнгоо хэлэхэдэ, бидэ абаhaap үнэншэжэ ядабабди. Ганса ошохо, ерэхэл харгыдаа бүхэли үдэрнай hалахаар шэнги болобо. Теэд яахабши даа, зорижо гараhан хадаа хүрэхэл хэрэгтэй болоно бшуу. Нижнеангарскhaa Байгалай эрьеэр баруулнабди. Жэгдэхэн харгыгаар машинамнай шэнхинүүлнэ. Баруун урда зүгhөө «хүлтүүр» үлеэнэ. Байгал далай hүрөөтэйгөөр хүүенэ.

Уданшьегүй харгымнай эгсэ байса тулаад, тайга руу годиршобо. Набтархан шэлэнүүдэй хормойгоор зурыhан уйтан харгыгаар машинамнай урагшаа аалихан зүдхэнэ. Саана холо сэнхир огторгойн хаяада хүхэрэн байгаа шэлэнүүд өөдэ жолоошомнай заажа:

— Тэрэ орьёл үндэр хадануудай ара талада Байгалай участогай хүдэлмэришэд ажаллана. — гэжэ хэлээд, гаазаа дарана. Машинын двигатель улам хүндөөр дунгинэнэ,

Үдын тэн багта механизаторнуудай участогта хүрэжэ ерэбэбди. Тракторнуудай хүнхинөөн холуур сууряатан зэдэлнэ. Дмитрий Юрьевич Гавранай бригадын хүдэлмэришэд отологдоhон модо таллуулан шэрэжэ, нэгэ газарта ябтална. Энэ бригадада «Т-100» түхэлэй нэгэ бульдозер, модо таллуулан шэрэдэг «ТТ-40» түхэлэй хоёр трактор, газар малтадаг Э-652 «П» экскаватор бии.

— Энэ техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадабал, ехэ ажал хэхэ аргатайбди. Манай бэрхэ трактористнар Василий Меньшиков, Виктор Чумаков гэгшэд халаанайнгаа даабари 45—50 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Бусадшье хүдэлмэришэднай оролдосотой hайнаар хүдэлнэ, — гэжэ Дмитрий Юрьевич хөөрэнэ. Дмитрий Гавран Харьков хотодо түрэhэн, ажабайдалайнгаа намтарые тэндэл эхилhэн хүн. Харьков хотын метро барилсаhан, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэн юм.

Залуу механизатор Борис Русин тракторaa шадамараар жолоодон, отологдоhон модоной үндэhэдые сэбэрлэжэ байна. Хүсэтэ трактор модоной үндэhэ, шулуу шохойнуудые хажуу тээшэнь түлхеэд лэ гаргана. Валерий Фролов отологдоhон модо таллуулан шэрэнэ. Эдэнэй оролдосотой бэрхээр хүдэлжэ байхыень харахадаа урмашахаар.

— Модо отологшод хорёод километр урагшаа ябанхай, — гэжэ бригадир Дмитрий Гавран хэлэжэ байгаа hэн. Байгалай участогай хүдэлмэришэдэй гаргаhан харгыгаар машинамнай зүдхэнэ. Урда үдэрынь бороо ороhон аад, шабар шабха. Хүсэтэ ЗИЛ-130 машинамнай эгсэ үндэр шэлэнүүдые ядалгүйгөөр дабана. Байгалай участогай хүдэлмэришэдэй хүдэлжэ байhан газарта хүрэжэ ерэбэбди. «Дружба» хюрөөнүүдэй нэгэ жэгдэхэнээр жиниялдаха, нарhан, шэнэhэн мододой абяатайгаар унаха абяан холоhoo элихэнээр дуулдана. Гартаа hүхэ, хюрөө бариhан хүдэлмэришэд бидэниие хүхюутэйгээр угтаба. Шэнгэн түлишэ таhалдуулангүй асарhандань залуу жолоошондо hайниие хүргэнэд.

— Тракторнуудаймнай баагууд хооhорхо дүтэлөөд байгаа. Хэмhээ урид ажалаа hамшаахамнай гэжэ ехэл hанаа үнөөндэ абтажа байгаабди,— гэжэ халаанай начальник Фадбир Агафуров баяраа мэдүүлнэ. Хэдэн арбаад хүдэлмэришэд модо отолжол байна. Зариманиинь «Дружба» хюрөөгөөр модо унагаана. Нүгөөдүүлынь hүхөөр нарин сагдуулнуудые отолно.

— Мүнөөдэр манай участогта 37 хүн модо отолжо байна. 1200 метр ута газарта модо унагааха даабаритайбди. Үглөөгүүр бригада бүхэндэ участогуудые хубаажа үгэнэбди. Эдэнэр халаанай дүүрэтэр даабариия сүм дүүргэхэ ёhотой. Иван Бондариин даадаг бригадын коллектив бүри үдэрэй 2 часта даабаряа дүүргээд, мүнөө Владимир Гладковой бригадын хүдэлмэришэдтэ туhалжа байна, — гэжэ Фадбир Хафизович хөөрэнэ.

Иван Мефодьевич Бондариин бригадын хүдэлмэришэд тэрэшээ дошхон Хүрлэ горхоной саада талада гагараад, модо отолжо байна. Энэ горхон дээгүүр 18 метр ута хүүргэ баригдаха юм.

— Хэдэн хүдэлмэришэднай энэ хүүргэдэ хэрэгтэй модо бэлдхэжэ байна. Хүүргын барилгада хэрэгтэй материал асарагданхай. — гэжэ Байгалай участогай начальник Владимир Ильич Журбин бидэндэ хөөрэнэ.

Энэ участок байгша оной июнь hара соо эмхидхэгдэhэн юм. Богонихон болзор соо эдэнэр 40 километр газарта модо сэбэрлээ, газарыень жэгдэлээ. Байгалай тоннель малтаха участок хүрэтэрнь үшөө 20 километр тухай зай үлэнхэй. Октябрь hара соо энэ үлэгшэ газарайнгаа модо отолжо, тоннель малтадаг участогтаа хүрэхэ гэhэн тон шухала зорилго хүдэлмэришэд урдаа табяад хүдэлжэ байна. Бидэнэй ерэhэн үдэр энэ участогай хүдэлмэришэд 500 кубометр модо бэлэдхээ, 1200 метр газарта модо отолоод, модоной үндэhэ сэбэрлээ.

Субботын үдэр hэн. Эдэнэр ажалаа үдэрэй 4 часта дүүргэбэ. Хүдэлмэришэдтэй хамта байрадань хүрэжэ ерэбэбди. Байгалай эрьедэ ор-

ЭГЭЭЛ БЭРХЭНҮҮДЫЕ ШЭЛЭХЭБДИ

Манай 11-дэхи тоннельнэ отрядай хүдэлмэришэд Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хабаадалсаха болобо гэhэн hураг суу байгша оной февраль hара соо гарашаба. Энэ барилгада хабаадалсаха дуратайшуул ехэ олон hэн. Теэд тудаhан лэ хүдэлмэришэниие абахагүй гэжэ бидэ hайн ойлгожо байгаа бэлэйбди. Тиигэбэшье би Евгений ахатаяа хамта энэ барилгада хабаадалсаха дуратай байhанаа мэдүүлээ hэмди. 11-дэхи тоннельнэ отрядай начальник Виктор Максимович Кобляков бидэниие ехэ баяртайгаар угтажа:

— Энэ ехэ барилгада хабаадалсахаар шиидэhэндэтнай баясанаб. Теэд бидэнэр холын Сибирьтэ ошожо, хүдэлхэмнай ха юм. Һалхи шуурган, хии бараан, юрэдөө, байгаалиин олохон бэрхэшээлнүүд дайралдаха. Энэ бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабажа шадахал хадатнай барилгашадай список соо оруулалсажа, Москва эльгээхэм,— гэжэ хэлээ бэлэй. Бидэнэр Харьков хотодо метро барилсаhан байнабди. Проходчигой 6-дахи разрядтайнуудбди. Москва бидэниие барилгада хабаадалсаха хүдэлмэришэдэй списогтэ оруулhан байгаа hэн. Бидэнэр Харьков хотоhоо Буряад ороной газар дээрэ хүрэжэ ерээд, ажаллажа эхилэнхэйбди.

Евгений ахамни Хойто Муяын хаданууд доогуур 15 километрэй тоннель таталсаха. Харин би 7 километр утатай Байгалай тоннель малталсаха болонхойб. Мүнөө Байгалай хаданууд тээшэ автомашинануудай ябаха харгы таталсажа байнаб. Бидэнэй дунда Харьков хотодо метро барилсаhан хүдэлмэришэд олон. Ленинград, Москвагай метро баригшад иишэ ерэнхэй. Бидэнэр мүнөө Байгал далайн эрьедэ ажаhуунабди, ажалланабди. Манай участогай хүдэлмэришэд халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Хүдэлмэришэднай модо отолжо, харгы татаха хүдэлмэреэ түргэн болзор соо дүүргэжэ, ойрын үдэрнүүдтэ Байгалай тоннель малтажа эхилхээр зоригжонхойнууд.

Бидэндэ оронойомнай хизаар, областьнуудhаа бэшэгүүд олоор ерэнэ. Залуушуул отрядтаа абахыемнай гуйна. Теэд иимэ ехэ барилгада хабаадалсахын тула дүй дүршэл, мэргэжэл шадабари, зоригшье хэрэгтэй болоно бшуу. Тэрээнтүйгөөр иишэ ерэжэ, минии сагаа hалгааhанай дэмы гэжэ hанагдана. Һаяшаг минии нэрэ дээрэ hонирхолтой бэшэг ерээ.

«Хүндэтэ Петр, Евгений Четвернинтэн! Таанадые Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хабаадалсахаяа Харьков хотоhоо ерээ гэжэ газетэнүүд дээрэhээ мэдэжэ абаабди. Бидэнэр сэрэгэй алба хэжэ байнабди. Мүнөө жэл сэрэгэй албанhаа табигдахабди. Горно техникум дүүргэhэн зомди. Проходчигой ажал hайн мэдэхэбди. Бидэниие отрядтаа абахыетнай гуйнабди. Аха дүүнэр Семен, Александр Медведевтэн».

Энэ бэшэгээ 11-дэхи тоннельнэ отрядай хүтэлбэрилэгшэдтэ уншажа үгөөбди. Залуу сэрэгшэдые отрядтаа урижа, харюу бэшээбди. Бидэнэр эрхимэй эрхим мэргэжэлтэдые отрядтаа абанабди. Партиингаа, совет арадайнгаа этигэл найдалые харюулхын тула үнэн сэхээр ажаллаха ёhотойбди. Тиимэhээл эгээл бэрхэнүүдые шэлэжэ отрядтаа бэшүүлнэбди.

ПЕТР ЧЕТВЕРНИН,
11-дэхи тоннельнэ отрядай хүдэлмэришэн.

ЭЛҮҮРЫЕ ХАМГААЛГАДА АНХАРАЛ ТАБИНАБДИ

«Элүүрые хамгаалха тухай ...ФСР-эй Хуули» бэелүү-...хааминай аймагай про-...ленна предприятинууд, ...изаци, эмхи зургаа-... ажахынууд арад зо-...гоо элүүр энхые сахиха ...ар нилээд юумэ бүтээ-... Тэдэнэр элүүрые хам-...ха эмхи зургаануудай ...а бэхижүүлхэ хэрэгтэ ...тэйгээр хабаадана.

...нөө манай аймагта тү-...болон участково 5 боль-..., 2 диспансер, фельд-...кэ 23, элүүрые сахиха ...иктнууд, 2 поликлини-... аймагай санэпидстанци ...на. Юhэдэхи табан жэ-... 3 үлүүтэй жэлэй тур-... совхозуудай хүсөөр ...льдшерскэ 4, Зэдын воль-...м-молибденэй комбина-... хүсөөр элүүрые сахиха ...иктнууд баригдаа. Ай-...ай болон участково боль-...нууд рентгенэй, физио-...певтическэ кабинет, ла-...торинуудтай.

Ажалшадай элүүр энхые ...ха хэрэгтэ аймагай бо-...ольскэ, сомоной, посел-... Соведүүд, тэдэнэй гүй-...моуд, промышленна ...приятии, организаци, ...нуд анхаралаа ехээр ...аг болоо. Промышленна ...приятинуудта хүнэй хү-...г байра сэбэр байлгаха, ... хүшэр хүдэлмэри онь-...руулха талаар ехэхэн ...н хэгдээ.

...элхэдэ, hүүлэй хэдэн ... туршада Зэдын воль-...м-молибденэй комбинат ...эр болон Холтосон уур-...уудта мантан томо, ехэ ...ай машина, шэнэ тех-... олоор асаржа нэбтэ-..., карьернүүдтэ элект-... томо лампанууд табиг-... химиин шэнэ лаборато-... ашаглалгада үгтөө, ша-...уулгын фабрикада хү-... ажаhуудалай эрилтэ ...ха шэнэ байшан бариг-... Иимэ байшангууд мүнөө ...сын заводто, Юнхэрэй ...айда баригдажа эхилээ. ...үүрые хамгаалха айма-... эмхи зургаанууд hургуу-..., hургуулида ороогүй ...дэй, совхозуудай хү-...ришэдэй, илангаяа хо-... фермэ, отара, гүүртэ-... байдаг малшадай ... саг болзор соогоо үзэ-... шалгажа байдаг болоо. ... зорилгоор автомаши-... дээрэ амбулатори түхеэ-.... Тэндэнь үбшэ шэи-... лаборатори, шүдэнэй ...нет гэхэ мэтэ бии юм. ... вольфрам-молибденэй ...бинат хүдэлмэрилэгшэ-...гоо амарха профилакто-...

Манай комбинадай хүдэлмэрилэгшэд профилакториидоо амарха дуратай. Тэндэнь хүнэй амарха, сэнгэхэ, наадаха бүхы хэрэгсэлнүүд бии, амарагшадта hайн шанартай эдеэ хоол бэлдэдэг. Профилакторидоо манай хүдэлмэрилэгшэд гансашье амаралтынгаа үедэ бэшэ, суббото, воскресенидэ ажалайнгаа үдэрэй hүүлдэ ерэжэ амардаг.

Иимэ хэмжээнүүдые бэелүүлhэнэй ашаар хүнүүдэй үбдэхэ, ажалhаа гээгдэхэ ушарнууд элитэ үсөөрөө. 1972 онтой сасуулбал, хүдэлмэрилэгшэдэй үбдэхэ ушар 11,4 процент, ажалда гарадаггүй ябадал — 15,6 процент бага болоо.

Гэхэтэй хамта элүүрые хамгаалха хэрэгтэ аймаг дотор үшөөл дутагдалнууд үзэгдэнэ. Барилгын организацинуудай эршэгүй, мууса хүдэлдэг дээрэhээ манай Закаменск хотодо хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангаха комбинат, байшан, байранууд саг болзортоо баригданагүй, уhа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэ ашаглалгада үгтэнэгүй. Олонхи, илангаяа хүдөө нютагуудай больница, фельдшерскэ пунктнууд врач, дунда мэртэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдөөр гүйсэд хангагданагүй.

Жэшээлхэдэ, Санагын участково больница гурбан томо совхозуудай ажалшадые хангадаг. Харин байрануудынь аяар 1928 ондо баригдаhан байха юм. Шэнэ байра үнинэй баригдахаар болоо.

Манай аймаг республикымнай эгээн холын аймагуудай нэгэн. Промышленна предприятинуудай зарим hалбари, цехүүд, совхозуудай фермэ, отара, гүүртэнүүд түбэй болон участково больницануудhаа хэдэн арбаад километр холо байдаг. Тэндэ хүдэлжэ байгаа ажалшадай эрилтые гүйсэд хангахын тула манай больницануудта автомашинанууд дуталдана.

Манай аймагай ажалшад түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ промышленна, хүдөө ажахын продукци абаха талаар абаhан социалис уялгануудаа муу бэшээр дүүргэжэ байна. Энээндэ хүн зоной элүүрые хамгаалха аймагай эмхи зургаануудай, тэдэнэй хүдэлмэрилэгшэдэй габьяа бага бэшэ.

И. ЧЕПУРИН,
Зэдын вольфрам молибденэй комбинадай директор, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат.

...атар-хото Керчиие хамгаалгада хабаадагшад дайлалда-...азарнуудтаа ерэнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ДРВ-гэй БААТАРНУУД ...ДЭ hУРГУУЛИНУУДТА hУРАНА

...ократическа Вьетнамай ... мянган залуушуул ... hургуулинуудта ороxо ...лта үнгэрэгшэ зундаа ба-... байна. Эдэнэй тоо нё-... жэлэйхиhээ 1,5 дахин .... Гансахан Ханойдо ... мянга гаран залуушуул ...удта ороxо шалгалта ба-...

...галта үгэхэ гурим Совет ...hоо илгаатай юм. ... ороной абитуриентнүүд ...городой институтда оро-...салтэйб, тэндээл ошодог ..., харин Вьетнамай аби-...нүүд байhан городтоо ... дүтынгөө провинцида ...лта баридаг. Гэгээрэ-... министерствын, нютагай ...лэйнхидай, институдай ба ... hургуулинуудай түлөө-...ээ бүридэhэн шалгал-... комисси провинци бү-... город бүхэндэ эмхид-.... Түб хотодонь гурбан ... комисси хүдэлмэрилөө. ...ю институдайнь мэргэ-...жэлhээ дулдыдан, ямар ...лта абтахаб гэжэ то-...годог. Шалгалтын дүүрэмсээр түбэй комисси али нэгэ дээдэ hургуулида ороxо, хилын саана гаража hураха баалнуудай доодо хэмжээе тодорхойлдог байна.

Абитуриентнүүдэй дунда — үсэгэлдэрэй hурагшад, Вьетнамай Арадай армиин солдадууд, залуушуулай габшагай бригадынхид, залуу хүдэлмэришэд ба таряашад бии байгаа. Дунда hургуули дүүргэhэн, Арадай Армиин баатарнууд конкурсгүйгөөр ороxо эрхэтэй. Дайнда наhа барагшадай, революционернүүдэй үхибүүд, мүн дайнда хабаадаhан залуушуул, ажалай түрүүшүүл дээдэ hургуулинуудта түрүүшын ээлжээндэ ороxо эрхэтэй. Дээдэ hургуулида ороxо булюу эрхэ Вьетнамай абитуриентка-басагадта олгогдоhыень онсолон тэмдэглэмээр. Энэнь эхэнэрнүүдэй эрхэ үргэдхэhэн гүрэнэй политикын бодото бэелэл болоно.

А. МИНЕЕВ,
ТАСС-ай корр.

Ханой.

«...алют-3» ...ээ станци ...идэжэ ...рэлжэлhээр

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ЦЕНТР. (ТАСС). «Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станци программын ёhoop ниидэжэ үргэлжэлhээр. Сентябриин 19-дэ, Москвагай сагаар 10 часай үеэр энэ, тус станци Дэлхэйе 1385 дахин тойроод ябаба.

Телеметрическэ мэдээнүүдэй ёhoop, станци дээрэхи бүхы оньhон түхеэрэлгэнүүд hаадгүй hайнаар хүдэлнэ. Залан ябуулха-тоолон тодорхойлхо түбтэ ороhон мэдээнүүд шалгагдан шэнжэлэгдэжэ байнхай.

Гол программын ёhoop хэгдэхэ хүдэлмэри 1974 оной сентябриин 23-да сүм дүүргэгдэхэ. «Салют-3» станциин саашанхи ниидэлгэнь научно-техническэ туршалгануудые хэжэ үргэлжэлхэ нэмэлтэ программын ёhoop үнгэргэгдэхэ болоно.

ХОРИИН АЙМАГhАА МЭДЭЭСЭНЭ

МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮН ГАРГАХАДА...

Үдын совхозой hаалиин гурбан фермын хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй 8 hарын дүнгүүд гаргагдаба. Совхозой 452 үнеэдые 26 hаалишад харууhалдаг юм. Эдэнэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ Баянголой hаалиин гүүртын hаалишан Альфамур Газисова үнеэн бүриhөө 2520 килограмм hү hаажа, түрүү hуури эзэлбэ. Тиигэжэ энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 2250 килограмм hү hааха уялгаа болзорhоо дүрбэн hараар урид дүүргээ. Жэлэй эсэс болотор энэ hаалишан үшөө 500 килограммhаа доошо бэшэ hү үнеэн бүриhөө haaxa арга боломжотой. Тиигэбэл А. Газисова «гурба мянганай» тоодо ороxо болоно.

Тиихэдэ Баянголой отделениин hаалишад Д. Ринчинова үнеэн бүриhөө 2.053 килограмм, Г. Исмагилова — 1998, Д-Ж. Сандакова — 1975, Е. Банзаргашиева — 1969, М. Банзаргашиева — 1924 килограмм hү hаажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ гарабад.

hаалиин фермэнүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Баянголой hүнэй гүүртынхид харууhалжа байhан үнеэн бүриhөө 1994 килограмм hү hаажа, эрхимлэжэ гараа.

Энэл совхозой 25 мал адуулагшадай дундаhaa Д. Чимитова илажа гараба. Август hарада буруун бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдээ 1150 граммаар нэмээhэн байна.

ГҮРЭНДЭ hҮ ХУДАЛДАХА ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭБЭ

Аймагай ажахынууд сагаан эдеэнэй дээжэ — hү элбэг ехээр абахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоод, гүрэндэ hү тушааха 9 hарынгаа даабарине 103 процент дүүргэбэ. Нигэжэ гүрэндэ 34.791 центнер hүн тушаагдаа. hү худалдаха гурбан кварталайнгаа түсэбые Хүрбын совхоз — 112, Үдын совхоз — 110, Хориин совхоз — 102 процент дүүргэбэ.

Баруун Хасууртайн, Тарбагатайн, Санномыскын, Тээгдын, Улаан Одоной, Анаагай, Амгалантын hаалиин гүүртэнүүдэй коллективүүд нёдондонойхиhоо hурагүй hайнаар хүдэлөө гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

НИНА ДРИЕВСКАЯ ИЛАБА

Хориин совхозой мал адуулагшадай хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй август hарын дүнгүүдые хаража үзэхэдэ Нина Дриевская ехэ амжалта түйлаа. Энэ малшан харууhалжа байhан 93 тугалайнгаа толгой бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдээ 1.190 граммаар нэмээбэ. Мүн мал адуулагшад Цыренжап Баяртуев, Николай Белоусов, Дарима Очирова, Цыренханда Цыреторова болон бусад харууhалжа байhан малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдээ 800—1000 граммаар ехэ болгобо.

Д. ДОРЖИЕВ.

ХҮГЖЭМЭЙ БАГША

1960-аад он. Хэжэнгэ нютагай соёлой байшанда хүнүүд үдэшэ бүри олоороо сугларна. Улаан-Үдын П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищи дүүргэhэн басаган ерэжэ, арадай хоор эмхидхээ. Хүнүүд энэ хоорто хүгшэн, залуугүй ябадаг болоо hэн. Москвада үнгэргэгдэhэн Буряадай АССР-эй искусство, литературын үдэрнүүдтэ тэдэнэр амжалтатай хабаадажа ерээ. В. Ц. Николаевагай хүтэлбэри доро Хэжэнгын арадай хоор хэдэн дуунуудые hүр жабхалантайгаар гүйсэдхөө бэлэй. Энээндээ хэжэнгээрхин урмашанги байгаа.

1962 он гээшэ hэн ха. Валерий Курбатов бидэ хоёр Хэжэнгын арадай хоорто ороxо эрмэлзэлтэй ерэбэбди.

Хуhан шэнги нариихан бэетэй, сагаан шарайтай басаган пианинын дэргэдэ байтараа, бидэндэ хандажа, ерэhэн ушарыемнай мэдээд, хоолойемнай шагнаба. Тиин Хэжэнгын арадай хоорто орожо, заагдаhан газартаа зогсохо золтой болоо hэмди...

Урдамнай Валентина Цыденовна зогсоно. Дүшөөд хүн, наяад нюдэн тэрэниие гэтэнэбди. Шүдэеэ шангаар хазан, үргэнэйнгөө шүрбэhэ шангадхаhан бэеэрээ, хурса харасаараа бултанай бэлэн байhые шалгаад, хоёр гараа үргэн татаад, hольболдуулhан хуруунуудаа агаарта тамаруулhандал хүдэлгэбэ. Баянист хүбүүн тодожо абаба. Хүгжэм зэдэлжэ, дирижёрой хүтэлбэри доро «Баянхан Хэжэнгэ» долгитожо оробо. Хоорой гүйсэдхэлгэ hанаандань тааруба янзатай. Валентина Цыденовна энеэбхилэд гэхэ юм. Урмашаhан дуушад дорюунаар таталжа, дуун дүрбэн ондоо хоолойгоор сууряатан тараба...

Нилээн бэлдэжэ, уран hайханай наада харалгада хоор хабаадажа, эрхим гэгдээ. Удаань республиканска харалгада ерэжэ, баhал магтуулаад бусаа hэн. Хэжэнгын арадай хоор Валентина Цыденовнагай ударидалга доро Монголой Арадай Республикаар аяншалжа ерэhэн түүхэтэй.

* * *

Улаан-Үдэ хотодо хүүгэдэй хүгжэмэй 4-дэхи hургуулиин нээгдэхэ тухай асуудал табигдаба. Директорээрнь В. Ц. Николаева томилогдобо. Тусхай байшаншье, байрашье түрүүшээр үгы hэн. Нарин сэмбын фабрикын соёлой ордоной нэгэ буланда Октябрьска районой хүүгэдэй хүгжэмэй түрүүшын hургуули нээгдээ юм. Үхибүүдшье олон бэшэ hааб даа. Теэд ягаашье hаа хүгжэмэй hургуули нээгдээ.

hургуулияа тусхай байшантай болгохын тула, удаань хүүгэдые олон инструмент дээрэ наадажа hургадаг болохын тула, тусгаар таhагуудые нээхын тула коллектив, илангаяа hургуулиин директор нилээд оролдоо.

Зориhон зон зориhондоо хүрэдэг. Удангүй тэдэнэр В. Терешковагай нэрэмжэтэ гудамжада шэнэ байшанда ороо. Одоол эндэ хаба шадалаа харуулжа хүдэлхэ, эмхидхэлшэ, үүсхэлшэ шанар шэнжээ гүйсэд хэрэглэхэ арга боломжо бии болоо.

Эгээ түрүүн хорёод шабинартайгаар эрхилhэн хүгжэмэй 4-дэхи hургуулида 200-аад үхибүүд hурадаг болобо. Олон янзын таhагууд нээгдээ. Шэнэ мэргэжэлтэд уригдаа. Тиигэжэ хүүгэдэй хүгжэмэй 4-дэхи hургуули хараа байса үндыжэ, түрүүшынгээ амжалтануудые түйлажа эхилээ hэн. Багшанарайнгаа бэлэдхэлэй талааршье, хүүгэдэйнгээ hураhан, хадууhан шадабаряагшье тус hургуули республикын түрүү hургуулинуудай тоодо ябадаг.

Нэгэтэ хүүгэдэй концерт харааб. Олоң түрэлхидшье байгаа. Фортепиано, баян, аккордеон, виолончель, скрипкэ гэхэ мэтэ инструмент дээрэ үхибүүд наадажа, харагшадай сэдьхэл хүдэлгөө. Эдир скрипач Валера Молоновой наадаhые hонирхоhоноо мүнөөшье болотор мартадаггүйб. Скрипкын ямар орёо хүндэ, үсэд инструмент байhые тухайлаа бэзэт. Тиигэбэшье тэрээн дээрэ наадажа шадабал, ямар hайхан сэдьхэл зүрхэ доhолуулма, уян гоё абяан гарадаг гээшэб?! Скрипкэ дээрэ наададаг зоной тоо улам олон болоhой даа гэжэ hанахаш.

Концертын hүүлээр түрэлхид багшанарта баяр хүргөө. Директор тушаа олон hайн hайхан үгэнүүд хэлэгдэжэ байгаа hэн.

* * *

Эгээл иимэрхүү магтаалай үгэнүүдые нёдондо намар дахин дуулааб. Зүгөөр хүгжэмэй 4-дэхи hургуулида бэшэ, харин 5-дахида болоhон ушар hэн.

Нииcлэл хотымнай Октябрьска районда хүүгэдэй хүгжэмэй хоёрдохи, хото соогоо 5-дахи hургуули мяха-консервын комбинат шадар нээгдэhэн байгаа. Хоёр дабхар, гүйсэд hайн түхеэрэлгэтэй ёhoopxoн лэ hургуули даа, юу хэлэхэб. Валентина Цыденовнае тэрэ hургуулиин директор болгоо бшуу.

Шэнэ, 5-дахи hургуулиин нээлгэ дээрэ республикын Соёлой министерствын болон районой хүтэлбэрилэгшэд, түрэлхид, айлшад, хүүгэд олон байгаа.

hургуулиингаа баяр ёhололой оршон байдалда зорюулжа бэлдэhэн концертээ үхибүүд харуулаа. Тон богонихон сагай турша соо эрхим шанартай концерт бэлдэжэ үрдиhэнэйнь түлөө соёлой министр П. Н. Нимаев, Октябрьска райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. А. Антакшинова гэгшэд хүүгэдые, багшанарые халуунаар амаршалжа, саашанхи ажал хэрэгтэнь амжалта хүсөө hэн.

Хүүгэдэй хүгжэмэй 5-дахи hургуулиин коллектив түрүүшынгээ алхамуудые зоримгойгоор хэнэ.

Эндэ республикымнай композиторнуудай зохёолнуудай музей эмхидхэгдэнхэй. Буряадаймнай композиторнууд эндэ уригдажа, уулзалгануудые үнгэргэдэг. Хүүгэд тэдэниие ехэтэ хүлеэдэг. Юуб гэхэдэ, эндэ өөhэдыншье эдир композиторнууд ургахадажа байдаг юм.

Ээлжээтэ нэгэ уулзалга дээрэ композитор Ж. А. Батуев эдир композитор Наташа Симаковагай гарые адхан, баясхалангай үгэнүүдые хэлээ hэн. Наташа өөрынгөө зохёолнуудые шадамараар наадажа, ахамад композиторай магтаалда хүртөө бшуу.

Ж. А. Батуев гансал эдиршүүлые шагнаа бэшэ, харин өөрынгөө зохёохы намтарые хөөрэжэ, хүгжэмөө наадажа, шагнагшадые hонирхуулаа. Хөөрөөнэйнгөө түгэсхэлдэ тэрэ шэнэ зохёолнуудhаа хүүгэдэй музейдэ бэлэг үлөөhэн байна.

* * *

Нүхэр В. Ц. Николаева гансал урдахи ажалаа хараад ябадаг хүн бэшэ юм. Тэрэ нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, соёлой институдта заочноор hуража дүүргэхээ байна. Гурбан хүбүүдые хүмүүжүүлнэ, hургана.

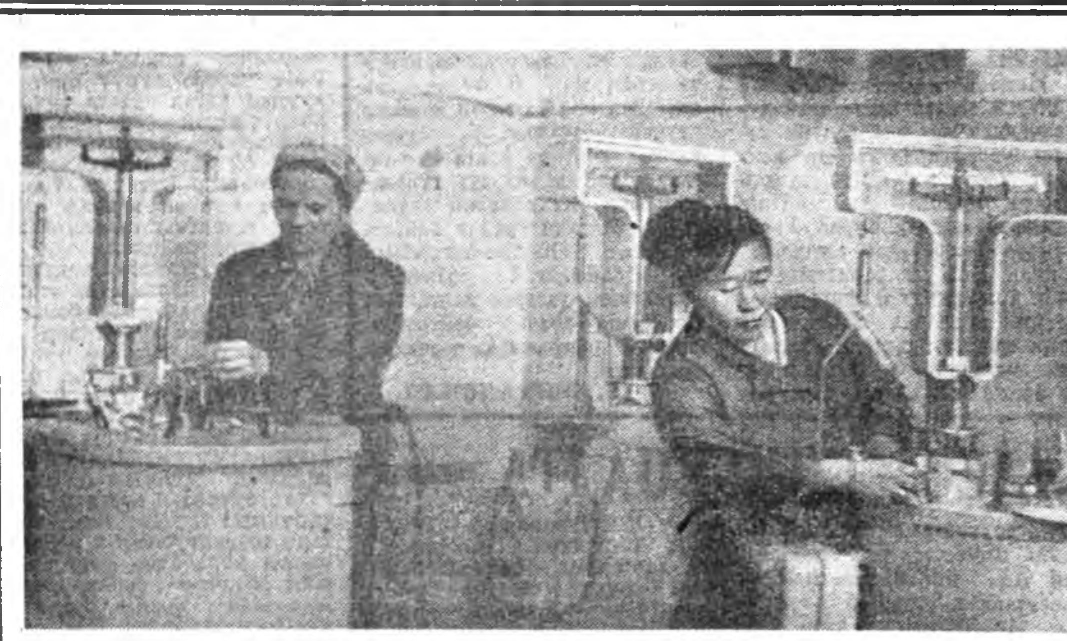
Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай соёлой байшангай дэргэдэхи «Тэрэнги» гэжэ дуу, хатарай ансамбльда тэрэ хабаадалсадаг.

— Валентина Цыденовнамнай эгээл эдэбхитэйшүүлэймнай нэгэн юм. Дууладагшье, хатардагшье гээшэ, — гэжэ ансамблиин хүгжэмшэн, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ В. В. Шалыгин хөөрөө hэн.

Валентина Цыденовна hайханаар дууладаг юм. Тэрэнэй дууладаг «Трактор агтын аялга», «Шэрэмхэн булад таха» гэхэ мэтэ дуунууд агаарай долгиндо табигдадаг.

«Тэрэнгиин» коллективтэй В. Ц. Николаева республика соогуураа, мүн холуурішье аяншална. Ород, буряад, монгол арадуудай дуунуудые гүйсэдхэжэ, олоной сэдьхэл баясуулна.

В. ТОКТОХОЕВА.

Ноохо сэбэрлэхэ нарии сэмбын комбинадай түүхэй эд тодорхойлдог лаборатори, Коммунис ажалай нэрэтэй коллектив юм. Тус лабораторидо мэдээжэ болоhон лаборантнууд Аграппина Перфильевна Кушнарева, Лидия Андреевна Фроленко, Вера Васильевна Вахромеева гэгшэд болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: кондиционно аппарадай дэргэдэ лаборантнууд Евгения Хомонова (наада таладань), Аграппина Кушнарева. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СТУДЕНТНЭР ТУhАЛНА

Улаан-Үдын 7-дохи ГПТУ-гай 20-ёод hурагшад «Восточные Саяны» колхозой Хуурай-hубагай отделениин ороohоной тоог дээрэ ажаллана.

hурагшад Нина Балданова, Нина Шишкина, Нина Гуржапова, Галя Евсеева гэгшэд шударгы габшагайгаар ажаллажа, нүхэдэйнгөө дундаhaa шалгарна. Оньhон техникэ hайн мэдэдэг пенсионер Лама-Жап Данзанович Ункуев залуушуулда захяа заабари үгэжэ, ажалай амта танюулна.

hүниин халаанда хүдэлэгшэдтэ таатай зохид эрхэ байдал олгогдонхой. Электрын гал hүниндөө hаруул гэрэлтэйгээр носоогдоно. Складые даагша В. Д. Ункуев hүниндөө оhолгүйгөөр хүдэлхэ тухай заабари зүбшэл залуушуулда тайлбарилжа үгөө.

Б. БИРБАЕВ.

Түнхэн.

ХИЛЫН СААНАhАА

БУДАПЕШТ

ВЕНГРИИН НАУКАНУУДАЙ АКАДЕМИИН СЕССИ

ТАСС

СССР-эй, ВНР-эй хоорондохи научно-техническэ харилсаа холбоон тухай хэлсээнэй баталагдаhаар 25 жэлэй ойдо зорюулагдажа, эндэ Венгриин Науканудай академиин сесси нээгдэбэ.

Нобелевско шангай лауреат, академик А. М. Прохоров түрүүтэй совет эрдэмтэдэй делегаци сессиин хүдэлмэридэ хабаадахаяа ВНР-тэ ерээ.

Венгриин Науканудай академиин вице-президент Геза Богнар сессидэ хабаадагшадай үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, хамтын харилсаа холбооной жэлнүүдтэ хоёр ороной эрдэмтэд ехэ амжалта түйлагдаа гэбэ.

ВАШИНГТОН

Эсэслэн баталхын тула сенадта эльгээгдээ

ТАСС

США-гай президент Дж. Форд Ракетэhээ хамгаалха түхеэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай СССР-эй ба США-гай хоорондын договорто хабсаргагдаhан протоколые эсэслэн баталхынь тула сенадта эльгээбэ. Совет-американ дээдэ тушаалтадай гурбадахи уулзалгын үеэр июлиин 3-най үдэр Москва хотодо энэ протоколдо гар табигдаhан юм.

ВАШИНГТОН

США-гай КОНГРЕССТЭ

ТАСС

Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай хоорондын харилсаандахи зүришэлдөөе улам hуларуулгада зорюулагдаhан асуудалнууд США-гай конгрессэй сенадай гадаадын хэрэгүүдэй комисси да соносогдожо үргэлжэлhээр.

Гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер комиссиин гэшүүдэй үмэнэ үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ: зүришэлдөө hуларуулха ябуулга бүхы дэлхэйн хуби заяанда шухала удха шанартай байна. США-гай ба Советскэ Союзай хоорондо суртал бодолой асуудалнуудаар горитой арсалдаанууд бии. Гэхэ зуура, шахардуу байдалай hуларжа байhан ушар зүришэлдэлгэhөө харилсаа холбоо тогтоолгодо hүүлэй hүүлдэ хүргэжэ болохо байна. гэбэ. СССР-тэй харилсаандахи зүришэлдөөе hуларуулга — саг зуурын үзэгдэл бэшэ, харин Холбоото Штадуудай сэхэ шууд баримталха политика болоно гэжэ Г. Киссинджер тэмдэглэнэ. «Советскэ Союзтай бүри таарамжатай зохид харилсаа тогтоохо зорилгоор гаргагдажа байгаа оролдолго хүсэлэлгэнүүд гансахан захиргаанай гү, али нэгэ партиин үмэнэhөө бэелүүлэгдэнэ бэшэ, харин уласхоорондын шахардуу байдал hуларуулхые хүсэдэг американ арадай тон олонхиин хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлнэ», — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

СОФИ

Московско областиин үдэрнүүд Ботевградта эхилбэ

ТАСС

Московско областиин үдэрнүүд Софин округой Ботевград хотодо баярай оршон байдалда эхилээ. КПСС-эй городской комитедэй нэгэдэхи секретарь В. Г. Шалимов түрүүтэй Павловский Посад хотын олониитын делегаци болгар ханинартаа айлшаар ерэhэн байна.

Москва шадарай эстрадна ансамбльнууд, эдэбхитэд Софин округой ажалшадта уран бэлигээ харуулха юм.

Тэрэшэлэн Московско областиин ажалшадай түйлаhан амжалтанууд тухай хөөрэhэн выставкэнүүд нээгдэхэ. Болгар-совет хани барисаанда зорюулагдаhан митингнүүд, суглаанууд округой хото городуудта, hууриин тосхонуудта үнгэргэгдэхэ. Московско областиин үдэрнүүд сентябриин 22 болотор үргэлжэлхэ юм.

РИМ

Хани барисаанай оршон байдалда

ТАСС

Италиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Э. Берлингуэр КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, «Правда» газетын ахамад редактор М. В. Зимянин, Украинын Компартиин Днепропетровско обкомой секретарь А. Я. Пащенко, КПСС-эй Свердловско обкомой секретарь Л. Н. Пономарёв гэгшэдhээ бүридэhэн КПСС-эй делегацитай уулзаба. «Унита» газетын национальна hайндэртэ хабаадахаяа энэ делегаци Итали ерэhэн байна.

ИКП-гэй Политбюрогой гэшүүн Дж. К. Пайетта, ИКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ИКП-гэй ЦК-гай уласхоорондын таhагые даагша С. Сегре хоёр партинууд хоорондохи харилсаае элирхэйлэн гэршэлhэн, хани ёhоной оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

КПСС-эй делегаци «Унита» газетын редакцида ошожо, ИКП-гэй Политбюрогой гэшүүн, газетын директор А. Тортореллэтэй, редакциин хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзажа хөөрэлдэhэн байна.

СОФИ

БОЛГАР-СОВЕТ ХАНИ БАРИСААНАЙ hАРА

ТАСС

Болгар-совет хани барисаанай hарые нээлгэдэ зорюулагдаhан баярай суглаан эндэ болобо.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, Болгариин парти, правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд суглаанда хабаадаа.

БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Болгар-совет хани барисаанай бүгэдэ арадай комитедэй түрүүлэгшэ Ц. Драгойчева суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, болгар болон совет арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй бата хэлбоо барисаан Болгариин социалис хүгжэлтын ехэ хүсэн болоно гэжэ тэмдэглээ. Энэ хани барисаан, СССР-тэй интернациональна харилсаа холбоон болгар арадые түүхэтэ амжалта илалтануудта зоригжуулна. Хамтын тэмсэл соогуур мүндэлhэн, арадуудай аха дүүгэй холбоон Коммунис партинуудай олон жэлэй хүсэлэлгэ оролдолгын аша үрэ болоно. Болгар-совет хани барисаанай түлөө дүлэтэ, үнэн эмхидхэлшэд, тэмсэлшэд нүхэд Л. И. Брежневэй, Т. Живковэй хүтэлбэри доро КПСС, БКП болгар-совет арадуудай хоорондохи бүхы харилсаа холбооe улам үргэдхэн бэхижүүлнэ.

Болгариин бүхы арад зон хани барисаанай баяр түгэс hайндэртэ хабаадажа байна гэжэ Ц. Драгойчева үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

ДЕЛИ

ХАНИ БАРИСААМНАЙ БЭХИЖЭНЭ

ТАСС

Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Сингхэй хани ёhоной албанай хэрэгээр Москва ошожо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй хөөрэлдэhэн ушар СССР-эй ба Индиин хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбооe бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhа хүргэхэ байна гээд Индиин Национальна конгресс гэдэг хүтэлбэрилхы партиин орган — «Соушелист Индиа» журнал бэшэнэ.

Сваран Сингхэй хани ёhоной албанай хэрэгээр СССР-тэ ошожо, Совет ороной хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэлгэ үнэн зүрхэнэй, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрhэн байна гээд журнал мэдээсэнэ.

Индиин, Пакистанай хоорондохи харилсаан hайжаржа байна гэжэ Сваран Сингхэй Москвада ошоод байха үедэ совет тала тэмдэглээ гээд «Соушелист Индиа» журнал бэшэнэ. Хөөрэлдөөнүүдые хэhэнэй үндэhөөр Урда Азидахи байдалые hайжаруулха шухала гээд Инди тоолоно гэжэ энэ статья дотор хэлэгдэнэ.

Хоёр ороной хоорондохи договорой үндэhөөр политическэ, экономическа, научно-техническэ ба бусад асуудалнуудаар Индиин, Советскэ Союзай хоорондохи харилсаан саашадаашье хүгжэхэ гээд найдадаг тухайдаа журнал мэдүүлнэ.

ВЕНЭ

МАГАТЭ-гэй генеральна конференци

ТАСС

Атомай элшэ хүсэ ашаглаха уласхоорондын агентствын (МАГАТЭ) генеральна XVIII конференциин заседани дээрэ СССР-эй делегациин толгойлогшо И. Д. Морохов үгэ хэлэхэдээ, ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые тараахагүй тухай договор шухала удха шанартай гэжэ тэмдэглэбэ.

Энэ договорой үндэhөөр хиинан шалгаха гээшэ агентствын гол зорилго болоно гэжэ совет түлөөлэгшэ мэдүүлээ. Договорой баталагдан абтаhанhaa хойшо үнгэрhэн табан жэлэй дүнгүүдые согсолхо, тэрэниие саашадаа хэрэглэхэ аргануудые хараалха зорилготой конференциин 1975 ондо зарлагдахаяа байhантайнь дашарамдуулан, иимэ ябуулга гол анхаралда абтаха зэргэтэй.

Тус договорой үндэhөөр эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ нүлөөлхөөр хэмжээнүүдые абахын тула совет делегаци оролдолго гаргаха байха гэжэ И. Д. Морохов мэдүүлбэ.

Ядерна хүсэ амгалан байдалда хэрэглэлгэ шухала удхатай байна гэжэ совет түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ. Ядерна хүсэ амгалан зорилгодо хэрэглэхэ МАГАТЭ-гэй харьяата тусхай албанай hая эмхидхэгдэн байгуулагдаhаниинь тон шухала гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

БЕЙРУТ

ТЕЛЬ-АВИВАЙ ХАРАТА ЯБУУЛГАНУУД

ТАСС

Сентябриин 18-да Израилиин дээрмэшэ сэрэгүүд Урда Ливанай Ярин, Аль-Джабин гэжэ hууриин тосхонуудые хэдэн часай турша соо ехэ буугаар буудаhан байгаа. Тиихэдээ хүдөө ажахын ургамалда ехэ хохидол ушаруулаа.

Ондоо хэдэ хэдэн hууриин тосхонуудые, эдэнэй дунда Бинт-Джбейль провинцидахи Айта Аш-Шааб, Айтарун тосхонуудые мүн лэ буудаhан байна.

Израилиин сэрэгэй самолёдууд Сайд хото дээгүүр хоёр удаа ниидэбэ.

ВАШИНГТОН

США-гай сенадай шиидхэбэри

ТАСС

Турцида сэрэгэй туhаламжа үзүүлхээ болихо гэжэ США-гай конгрессэй сенат шиидхэбэ. Тэрээндэ үгтэhэн американ зэбсэгүүдые Кипртэхи дайнай ябуулгануудта «хуули бусаар» хэрэглээ гэhэн шалтагаан дурдан, иимэ шиидхэбэри гаргаа.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

БАРИЛГАШАДТА АЙЛШАЛНА

Хэнэйшье мэдэhээр, орон дотор эхилhэн ехэ барилгануудай нэгэн — Байгал-Амарай түмэр харгы таhалга дээрэ ажаллажа байгшадта Эхэ оронойманай алишье нютаг нугада ажаллажа ябагшад анхаралаа хандуулна. Тиин тэдэнэртэ шухала хэрэгтэй барилгын материал, машина, техникэеэ бушуу түргэн эльгээхые оролдоно, эрмэлзэнэ. Харин соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд — артистнар, кино харуулагшад болон бусад эдэбхитэд эсэхэ сусахые мэдэнгүй хээрэ — хүнэй хүлөө табяагүй ой тайга соогуур зүргэ гаргажа ябагшадай сүлөөтэй сагаа ашатай туhатайгаар, энеэдэ зугаатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэнь туhаламжа үзүүлнэ.

Жэшээнь, Хойто-Байгалай аймагай соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд энэ халуун хаhын үедэ барилгашадта концерт харуулжа байха тусхай график зохёоhон юм. Тиин эдэнэрэй бригада Курла, Уоян, Кумора нютагуудта ажаллажа байhан БАМ-ай барилгашадта hайн программатай концерт харуулжа ябаhанаа hаяхан бусажа ерэбэ. Эдэнэрэй хаанашье ябахадань, барилгашад ходо ерэжэ, «Маанадаа сэнгүүлжэ баясуулжа байгыт!», «Дахин уулзатараа баяртай! гэлдэжэ байгаад үдэшэдэг.

Концертынь программада совет арадуудай дуунууд, уран хурса удхатай шүлэгүүд, барилгын түрүүшүүлдэ зорюулагдаhан амаршалгануудшье бии.

Байгал-Амарай түмэр харгы барижа эхилhэн хүдэлмэришэдтэ зорюулжа О. Фельцманэй зохёоhон «БАМ» гэhэн мэдээжэ дуунай зэдэлэмсээр, суглагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаhан, энэ дуу гүйсэдхэгшэдые дахин дахин дуулахыень баадхан уриhан байгаа.

Мүнөө Нижне-Ангарскын соёлой байшангай артистнар Даван гэжэ газарта малталгын хүдэлмэри хэжэ байгшадта ошохоор программаяа шэнэлжэ эхилэнхэй.

Г. МИХАЛКИНА.

БЭРХЭ-ШУУЛ

Коммунистка Мария Николаевна Хлыстовагай хүтэлбэрилдэг бригада 1-дэхи СМУ соогоо түрүү бригадануудай нэгэн гэжэ суурхаhаар үнинэй. Тус бригадын коллектив Агууехэ Октябриин 57 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада мүнөө ажалай вахтада жагсаад, шударгы габшагайгаар ажаллажа байнхай.

Штукатуршад, шэрдэгшэд Борсоевой нэрэмжэтэ үйлсэдэ баригдаhан шэнэ байшангай hүүлшын хүдэлмэри хэжэ эхилээ. Түсэбэй ёhоор энэ байшан байгша оной IV кварталда ашаглалгада үгтэхэ зэргэтэй юм. М. Н. Хлыстовагай бригада мүн лэ 1-дэхи СМУ-гай Мария Заиграевагай бригадатай мүрысэхэ зуураа, нэгэнтэ бэшэ түрүүлжэ гарадаг hэн. Тиихэдэ штукатуршад, шэрдэгшэдэй коллектив август hарын дүнгөөр социалис мүрысөөндэ эрхим амжалта түйлажа, городой СМУ-нуудай бригадануудай дундаhаа шангай гурбадахи hуури эзэлhэн байна.

Тус бригадын үнинэй гэшүүн Галина Евгеньевна Кицелева ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, үндэр бүтээсэ түйлаhанайнгаа түлөө «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэhэн тэмдэгээр шагнагдаба. Бригадын гэшүүд бүхыдөө hара бүриингөө даабари 120 — 130 процент дүүргэнэ. Люба Рудакова залуу штукатуршадай дунда үнгэргэгдэhэн республиканска конкурсдо нэгэдэхи hуури эзэлжэ, Петропавловск городто үнгэргэгдэhэн зоны мүрысөөндэ эльгээгдэhэн юм. Тэндэ тэрэ шангай hуури эзэлжэ, Хүндэлэлэй грамотада, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртөө.

Бригадын гэшүүд барилгын материалнуудта гамтайгаар хандажа, нийтын зөөриие алмаха гэжэ оролдодог юм. Барилгада раствор ехэ хэрэгтэй, тэрэниие гамтайгаар гаргашалха шухала гэжэ штукатуршан бүхэн мэдэнэ. Тиимэhээ Хлыстовагай даадаг бригадын хүдэлжэ байhан барилгын талмай дээрэ адхарhан раствор харахагүйт.

Тус бригадада ажалай журам hайнаар сахигдана. Ажалhаа гээгдэhэн, hамшаhан ушар хүдэлмэришэдэй зүгhөө нэгэтэшье үзэгдэдэггүй. Энэ бригадада 10—15 жэлэй туршада хүдэлжэ байhан ажалай ветеранууд М. Н. Хлыстова, Г. Е. Кицелева, Е. К. Черных, А. Ф. Молчанова, Н. С. Попова гэгшэд залуушуулда үльгэр жэшээ харуулна.

Тэдэнэр коммунис ажалай бригадын нэрэ зэргын түлөө тэмсэнэ. Тус бригадын ажал хүдэлмэритэй дүтүүр танилсаад байхада, Борсоевой нэрэмжэтэ үйлсэдэ баригдажа байhан байшан болзорhоо урид ашаглалгада үгтэхэ байха.

М. СУТУРИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүршэлтэй хүдэлмэришэн Н. С. Попова ажалдаа.

Авторай фото.

1975 ОНОЙ ТҮСЭБӨӨР

Баунтын аймагай Ципиканай приискын 431-дэхи драгын коллектив ажалай ехэ амжалта туйлаба. Тэндэхи хүдэлмэрилэгшэд алта малтаха юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа мэдээсээ. Драгерь Н. П. Степановай даадаг алта малтагшад мүнөө 1975 оной түсэбөөр ажаллажа эхилбэд. Октябрьска Революциин орлендо хүртэhэн мониторщик П. Г. Михалев, тэрээнтэй сугтаа хүдэлдэг нүхэд С. Г. Кошкарев, В. М. Елшин, А. П. Сазонов, хүдэлмэришэн А. Н. Чуканов, электрослесарь В. Г. Грошев гэгшэд эршэтэ[...] лай үльгэр жэшээ хару[...]

КПСС-эй Баунтын ра[...] болон аймагай Советэй [...] сэдком ажалдаа ам[...] туйлаhанайнь түлөө 431-[...] драгын алташадые халу[...] амаршалаа. Эльгээгд[...] телеграммадань харюу [...] гон, драгын колл[...] үнэтэй сэнтэй ме[...] малтаха түсэбөө бо[...] hоонь урид — сентя[...] 130 процент дүүргэхэ [...] шиидэбэ. Энээнэй а[...] юhэдэхи табан жэлэй д[...] ри болзорhоонь урид д[...] гэхэ аргатай болохо на[...] тай hуури табижа эхил[...]

О. БЕРЕЗКО[...]

„ЗАБАЙКАЛЛЕС" КОМБИНАДТА

Л. Л. Ларионовой хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бага комплексно бригадын коллектив дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө ехэхэн оролдолго, үүсхэл гаргана. Эдэнэр байгша оной найма hара соо 14 мянган кубометр модо бэлэдхээ, 120 түхэригэй шэнгэн түлишэ арьбалаа. Халаан соо хүн бүридөө 15,5 кубометр модо бэлэдхэдэг болоо. Худанай леспромхозой энэ түрүү бригадын ажал хүдэлмэриие СССР-эй ой модоной, модо болбосоруулдаг промышленностиин министерство, профсоюзай ЦК, ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретариат үндэрөөр сэгнэжэ, дамжуулгын Улаан туг барюулба.

Энэ бригадын нэрэ соло «Комсомолой алдарай дэбтэр» соо мүнхэлүүлэн бэшэгдэбэ.

* * *

«Забайкаллес» комбинадай хүдэлмэришэд модо ута зангаарнь отолжо, хэрэглэгшэдтээ эльгээдэг болонхой. Энэ онол аргые оронойманай модошод ехэл hайшааhан юм. Мүнөө Вологдагай, Тюмениин, Томскын, Карелиин модошод ута зангаарнь отологдоhон модо хэрэглэгшэдтээ эльгээдэг болоо. Байгша ондо оронойманай модо бэлэдхэгшэд 2 миллион кубометр модо ута зангаарнь хэрэглэгшэдтээ эльгээгээд байна.

Красноярскын модошод ута зангаарнь отологдоhон модо түмэр замаар шэрэдэг болоо. Харин вологдагайхид ута зангаарнь отологдоhон модоёо Волго мүрэн дээгүүр урадхуулна. Манай комбинадай хүдэлмэришэдэй гаргаhан дүй дүршэлые оронойманай модо бэлэдхэгшэд бүри үргэнөөр хэрэглэхээр шиидэнхэй.

Сентябриин хуушаар ВДНХ-гай дэргэдэ бүхэсоюзна семинар үнгэргэгдэхэ. Энэ семинар дээрэ ута зангаарнь отологдоhон модо хэрэглэгшэдтэ эльгээжэ, тэрээниие яажа үйлэдбэрилдэг тухай манай комбинадай мэргэжэлтэд тоосохо юм.

В. СТУПИН.

ХҮДӨӨГЭЙ МАГАЗИНДА

Мүнөө үедэ хүдөөгэй магазинуудта худалдаа наймаанай шэнэ онол арга нэбтэрүүлэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, тусхай магазинуудай тоо олошорно. Иигэжэ наймаалагшадта, худалдан абагшадта таатай зохид болоhон байха юм. Эдеэ хоол болон эд бараа суглтань худалдадаг магазинуудта анхандаа таагүй байдаг hэн.

Мүнөө тусхай магазинhаа костюм гү, али пальто худалдан абахаяа ерэгшэд үлүү сагаа гээнгүй дуратай хубсаhаяа абаха аргатай болоо. Баргажан тосхоной нэгэ магазин 1961 ондо иигэжэ тусхайлагдаhан юм. Эндэ хүдэлдэг наймаалагшад мүнөө дүй дүршэлтэй болонхой. Гурбан наймаалагша энэ магазинда ажаллана. Александра Спиридоновна Мисюркеева тус магазиниие даагшаар хүдэлнэ.

«Одежда» магазинай наймаалагшад оролдосо хэшээл гаргаhанайнгаа ашаар ажалдаа амжалта туйлажа, коммунис ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй. Тиихэдэ наймаалагшад Мария Иннокентьевна Манухильникова, Мария Михайловна Кузнецова гэгшэд «Совет худалдаа наймаанай отличник» гэhэн тэмдэгээр, даагшань ойн баярай медаляар шагнагдаhан байна.

Тус магазинай коллектив эд бараа худалдаха даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй найман hарын түсэб мүнөө үлүүлэн дүүргэгдээд байна.

Д. ГЫРГЕНОВ.

АГНУУРИИН ХАҺА

Намарай эхин — сентябрь hара гаража, баян дэлгэр Буряад оронойманай үргэн нэлэнхы тала дайдада намарай шэнжэ үзэгдэбэ. Хуhа, уляаhанай набшаhан шарлажа, унажа захалаа. Ойн модон үдэр ерэхэ бүри үнгэ будагаа хубилгажа, хургы торгоор хубсална.

Үдэшэ, үглөөниинь hэрюухэншье hаа, наранай дээрэхэнэ гарахада, үдэртөө яhала дулаан болоно. Уhа голнууд дээрэ hүниндөө манан, үндэр дээрэ газарга хюруу унажа эхилбэ.

Таряа хурьялгын үе түлэг дундаа. Үглөөнhөө үдэшэ орой болотор поли дээгүүр талын корабльнуудай хүнхинөөн таhарнагүй.

Ойдо амидардаг, уhанда шунгадаг жэгүүртэн: нугаhан, галуун, торхируу, хүдүү, хура болон hойрнууд дальбарaанyудаа үни дэгжээгээд, эдихэ хоол бэдэржэ, үдэшэ, үглөөниинь hүрэглэн ниидэнэ.

Буряадай республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи агнууриин ажахын управлениин соносхолоор уhанай шубуудай агнуури августын 31-hээ, хүдүүгэй — сентябриин 20-hоо эхилжэ, хура болон hойр агналга октябриин 1-hээ эхилхэ. Торхируу агналга 2 жэлээр хоригдонхой. Нэгэ үдэр соо ангуушад 5 шубуу олзоборилхо нормотой. Агнуурида гарагшад ангуушадай hайн дуранай бүлгэмэй гэшүүнэй билеттэй, путёвкотой ябаха ёhотой.

Энэ жэлдэ уhанай үер болонгүй, шубуудай уурхайнуудай уhанда абтаагүй дээрэhээ нугаhан хаанашье олон.

Улаан-Үдын, мүн республикын ажалшад намартаа нугаhа, галуу агнажа, амаралтынгаа үдэрнүүдые сэнгэлиг хүхюунээр үнгэргэдэг заншалтай.

Агнууриин эхилhэн түрүүшын үдэрнүүдтэ хэдэн мянган алба хаагшад Сэлэнгын адаг, Хэжэнгын, Яруунын, Хурамхаанай, Оронгын болон Борьёогой нуурнуудта агнаад, олзотой бусаа.

Республикын ангуушадай болон загаhа баригшадай бүлгэм Кабанскын аймагай Шигаево, Корсаково hууринуудта бааза баринхай. Эндэ ангуушад амардаг, тэдэнэй унтаха оро шэрээнүүд бэлдэгдэнхэй, гэрнүүд бии. Ангуушад онсо түлөөhөөр буу, онгосонуудые абадаг, егерьнүүд тэдэниие агнууриин газарта абаашадаг, асардаг, газаршалдаг байна. Зундаа егерьнүүд шубуудай уурхайлдаг газар харууhалдаг.

Суббото болон амаралтын үдэрнүүдтэ нуурнуудай эрьеэр хүн зон олон. Эдэмнай бултадаа агнууриин олзо туршахаяа ерэгшэд болоно. Эндэ, тэндэшье ангуушадай нуугануууд харагдажа, хоёр аматай буунуудай сэмгэнүүд наранай элшэдэ ялалзана. Оршон тойрон хон-жэн. Сэнхир тэнгэридэ нэгэшье үүлэн үгы. Агаар тунгалаг. Хаа ганса намаг соогуур бахануудай шолд гэжэ hүрэхэнь гү, али уhанай үхэр хулганын ногооной оёорто абяатайгаар паршаганахань дуулдана.

Олзо баянтай бусаха, агнууриингаа нормо дүүргэхэ гэбэл, нугаhадай зан абари, эдеэлсэдээ ниидэдэг замыень hайн мэдэхэ хэрэгтэй.

Үдэшын 7 сагта, наранай hаяхан орожо байхада, нуурай баруун эрьедэ буугай дуун хоёр дахин нэершэбэ. Энэмнай үдэшын агнууриин эхилhэн тухай дохёо байшоо. Иигээдшье нуурнуудые тойроод буунуудай hүрэхэнь улам олошоржо, харанхы болотор замхабагүй. Үглөөнэй 6 сагта нуурай зүүн эрьедэ буу hүрэжэ, агнуури дахинаа эхилбэ. Нугаhад эдеэлсынгээ газар бэдэржэ, наранай орохоhоо эхилээд, үглөөгүүр болотор ниидэдэг. Иимэ хадань, үдэшын агнуури наранай оромсоор харанхы болотор, үглөөнэй үүр сайхаhаа наранай гаратар үргэлжэлдэг. Энэ үе эгээл hонин, олзотой агнуур[...] жэ тоологдодог. Агнуу[...] болгоомжотой байха шу[...] Хажуудаа hууhан ангу[...] дые хараха, тэдэнэр т[...] шэглүүлжэ буудахагүй.

Ангуушан үдэшэндөө [...] ранай орохоh тээшэ, [...] гүүр тэрэнэй мандаха [...] руу буугаа тодхожо, ш[...] дай ниидэхые хүлеэдэг. [...] шэ, үглөөнэй толондо ни[...] hэн нугаhад hайнаар о[...] рогдодог, доогуур, удаа[...] ниидэдэг.

Сентябриин hүү[...] үдэрнүүдтэ hалхилжа, [...] тай бороо ородог. Ү[...] уулын оройдо байрын [...] унаха. Байгал далай[...] хүүедэг, ехээр долги[...] Үдэр богони болонхой. [...] тябриин 26-да үдэр [...] хоёр тэнсэхэ. Һарын [...] доор халуун орон бу[...] ябаhан нугаhа, галууд [...] зүгhөө — тундраhаа [...] да туугдажа, манай эн[...] дайран үнгэрдэг.

Хэрмэн, булган, ү[...] hолонго зунайнгаа хө[...] гүбижэ, үбэлэйнгөө на[...] мэргэ хэдэрхэнь. Зэ[...] амитад намарай hэр[...] садатараа бэлшэжэ тарг[...] шэрүүн үбэлтэй тэмсэх[...] сэ шадалаа шангада[...] Сентябриин 15-hаа б[...] дуун эхилээ.

Агнуури-олзоборилгын [...] хынуудта хушын hамар[...] хилго амжалтатайгаар [...] лагдана. Энэ жэлдэ нам[...] ургаса hайн. Коопзверо[...] хоз болон госпромхоз[...] ан олзоборилхо, арhа, [...] тушааха хэлсээн ангу[...] тай баталагдана. Хэрмэ, [...] лонго болон бусад үнэтэ[...] hатай амитадые агнал[...] лонгын болон үензй [...] бултадаа гүрэндэ туша[...] ха зэргэтэй. Түрүүшы[...] гуудые олзоборилго о[...] риин 1-hээ тусхай зүб[...] лөөр (лицензээр) эх[...] юм.

Агнууриин түрүүшы[...] hа нимэрхүүл даа.

М. ГЫЛЫКО[...]
охотове[...]

Улаан-Үдын үйлсэ гудамжаар үглөөнэй 6 часhаа hүниин 2 час болотор 35 трамвай хойно хойноhоо hубарин ябадаг гээшэ. Трамвайнуудые таhалгаряагүй гуримтайгаар ябуулха хэрэг гурбан диспетчер хангажа байдаг юм. Тэдэнэр hаяхан шэнэ баригдаhан диспетчерскэ байрада нүүжэ ороо. Мүнөө үеын түхеэрэлгэнүүд эндэ тодхогдонхой.

Үнинэй дүй дүршэлтэй болоhон диспетчернүүд Ли Вера, Татьяна Силичева, Людмила Смирнова гэгшэд хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: трамвайн диспетчерскэ пункт, диспетчер Вера Ли гэдэгэй ажалдаа байхыень харанат.

С. БАЛДУЕВ.

ҺУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ГУЛАМТА

Энэ намартаа Хяагта хотодо Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищиин филиал нээгдээ. Тэрэниие дүүргэгшэд дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэд болохо ёhотой. Тэдэнэр хүдөө тосхонуудай клуб, соёлой байшангуудай хүдэлмэрилэгшэд болохо юм.

Училищиин оркестрово ба режиссерско отделенинүүдтэ 60 хүн абтажа, ерээдүйнгөө мэргэжэл шудалжа эхилбэ. Оркестрово отделениин студентнэр хүдөөгэй клубуудай, соёлой байшангуудай арадай инструментнүүдэй, духовой оркестрнүүдэй ударидагша гэhэн мэргэжэл абаха юм. Тиихэдэ режиссерско отделениинхид режиссер-эмхидхэгшэ гэhэн мэргэжэлтэй болохо. Эдэнэр hайндэр, hур харбаан, баяр ёhололой үдэшэнүүд гэхэ мэтын олон зоной сугларан найрладаг газарта наада зугаа эмхидхэхэ дүршэлтэй болохо байна.

Энэ филиалда Буряадай бүхы аймагуудhаа 60 хүбүүд, басагад оронхой. Эдэнэр клубоведени, хүгжэмэй теори, хэлэнэй культура, грим, арадай бальна хатарнууд гэхэ мэтын предмедүүдые шудална. Режиссерско отделенидэнь дунда hургуулитай, харин оркестрово отделенидэ 8 жэлэй hургуули дүүргэhэн хүбүүд, басагад абтаа. Филиалай дэргэдэ хамтын байра бии.

— Хяагтада иимэ училищиин нээгдэhэниинь ехэ hайн гээшэ, — гэжэ училищиин багша Любовь Андреевна Филиппова хөөрэнэ. — Юуб гэхэдэ, холын аймагуудаар, хүдөө нютагуудаар соёл-гэгээрэлэй тусхай эрдэмтэй мэргэжэлтэд үшөөл дуталдана.

Һайн бэлэдхэлтэй, эрдэмтэй мэргэжэлтэдые хүмүүжүүлхын тула Буряадай АССР-эй культурын министерство тус филиалда ехэхэн мүнгэ зөөри hомолоо. Эндэ хүгжэмэй олон инструмент бии. Духовой, арадай оркестрэй инструментнүүд, радиогой хэрэгсэлнүүд, 7 пианино болон бусад абтанхай.

Һаяхан училищиин актова зал соо түрүүшынхеэ hурахаа ерэhэн хүбүүд, басагадай студент болоhон тухай документнүүдые барюулалгын баяр ёhолол боложо, ехэ хүхюутэй зугаатайгаар үнгэрбэ. Училищида багшанар олон. Эдэнэр булта соёл-гэгээрэлэй тусхай эрдэмтэй, багшаар хүдэлмэрилhэн дүршэлтэй юм.

Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищиин Хяагтын филиалай багшанарта эрхим hайнаар ажаллажа, hайн мэргэжэлтэдые бэлдэхыень хүсэе.

Д. ГАРМАЕВ.

УРМАШУУЛАГДАНА

Улаан-Үдын авиапредприятиин хэдэн олон самолёдууд, вертолёдууд геологуудые, Байгал-Амарай түмэр замай барилгада ажалладаг барилгашадые үдэр бүхэндэ иишэ тиишэнь зөөнэ. Авиапредприятиин командовани эрхим экипажнуудые, дүй дүршэлтэй пилодуудые, даабарияа нэрэ хүндэтэйгөөр дүүргэдэг коммунистнуудые, комсомолшуудые энэ шухала барилгада эльгээhэн байха юм. Жэшээлхэдэ, коммунист Юрий Иванович Ребровой командираар томилогдоhон, комсомолец В. Н. Петровскиин хоёрдохи пилодоор хүдэлдэг экипаж ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Тус вертоледой экипажай коллектив гидрометеорологическа албанай Забайкалиин управлениин экспедициин бүлэг хүдэлмэришэдтэй сугтаа августын 12-hоо 18 болотор ажаллаа. Тэдэнэр Байгал-Амарай түмэр замай баригдажа байhан газар дайда дээрэхи сагай уларилые шэнжэлhэн байха юм. Энэ вертолёдой экипаж энэ саг соо ехэхэн хүдэлмэри бэелүүлээ.

Энэ шухала даабари hайнаар дүүргэhэнэйнгөө түлөө «МИ-4» вертоледой экипажай коллектив дурасхаалай бэлэгүүдээр шагнагдаа.

И. ХРАПУНОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Сентябриин 23-hаа 29 болотор

ПОНЕДЕЛЬНИК, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Үхибүүдтэ зорюулагдаhан мультфильмнүүд харуулагдаха. 19.05 — Телевизионно hонин (буряадаар). 19.30 — Спортын hонин. 19.45 — «Уран зураашад — үхибүүдтэ» — выставкын залhаа репортаж. 20.15 — Украинын телевидени ба радиогой габьяата оркестрэй концерт. 21.25 — «Уласхоорондын шэнжэлэл. 21.45 — «Сонсхол». 21.50 — Техническэ мэдээсэл. 22.00 — «Семейное счастье» — уран hайханай фильм.

ВТОРНИК, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Үхибүүдтэ зорюулагдаhан мультфильмнүүд харуулагдаха. 18.35 — Телевизионно hонин. 18.55 — «Факел» — «Хамар-Дабаан» — туристнуудай клуб. 19.45 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 19.55 — «Украинын уран зохёолшод — манай айлшад». 20.25 — «1974 оной ургаса хураалга». 20.45 — «Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 21.05 — «Семь шагов за горизонт» — документальна фильм. 22.15 — «Хүгжэмтэ уулзалга».

СРЕДА, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 14.35 — «Манай пионернүүдэй республикада», Артегайхидэй айлшад — Советскэ Союзай Геройнууд В. К. Коккинаки, П. И. Климук ба З. А. Сорокин. 15.05 — Һүүлэй hонин. 15.15 — Арадай хатарай уран бэлигтэнэй ансамблиин фестиваль (үнгэтэ). 15.55 — «Совесть» — телевизионно уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 17.20 — 17.30 — Забhарлалга. 17.30 — «Пензенскэ областиин угтамжын түсэб бэелүүлэгдэнэ». КПСС-эй Пензенскэ обкомой нэгэдэхи секретарь Л. Б. Ермин дамжуулгада хабаадана.

Улаан-Үдэ. 18.15 — Телевизионно hонин. 18.35 — «Эдэбхитэдтээ түшэглэн». Хөөрэлдөөн (буряадаар).

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Хоккейгээр уласхоорондын уулзалга. СССР-эй ба Канадын суглуулагдамал командануул (үнгэтэ). 21.30 — «Домби и сын» — телевизионно зүжэг (1-дэхи хуби) түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 23.00 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалнуудта харюусана (үнгэтэ). 23.30 — Уфагай мотоор бүтээлгын заводой арадай академическа капеллын концерт (үнгэтэ). 23.50 — 24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Документальна экран.

ЧЕТВЕРГ, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 14.35 — Түүдэг (үнгэтэ). 15.05 — Һүүлэй hонин. 15.15 — «Песня-74» (үнгэтэ). 15.55 — «Совесть» — телевизионно уран hайханай фильм (2-дохи сери). 17.20 — 17.30 — Забhарлалга. 17.30 — «Партийна hуралсалай шэнэ жэлые угтуулан». КПСС-эй ЦК-гай пропагандын таhагай партийна секторые даагша Г. А. Дмитриев дамжуулгада хабаадаха.

Улаан-Үдэ. 18.00 — Телевизионно hонин. 18.20 — «Байгалай шэмэг» — телевизионно журнал (буряадаар).

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Спортын hонин. 21.00 — Хойто-Осетиин АССР-эй 50 жэлэй ой угтуулан. Хойто-Осетиин телевизионно программа. 21.30 — «Домби и сын» — телевизионно зүжэг (2-дохи хуби) түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 23.05 — Эстрадна концерт. 23.35 — Уран зохёолшо Ю. Грибов үгэ хэлэхэ (үнгэтэ). 23.50 — 24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — «Комсомольская песня» — Московско областной фестивалиин лауреадуудай конкурс (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

18.00 — Опереттэдэ дуратайшуулда зорюулагдана» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.00 — Эстрадна концерт.

ПЯТНИЦА, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 14.35 — Зураг бүридэнь — наран» (үнгэтэ). 14.50 — Һүүлэй hонин. 15.00 — Азербайджанай радио ба телевидениин эстрадна оркестр наадаха (үнгэтэ). 15.55 — «Совесть» — телевизионно уран hайханай фильм (3-дахи сери). 17.20 — 17.30 — Забhарлалга. 17.30 — «Танай гуйлтаар» концерт.

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Үхибүүдтэ зорюулагдаhан мультфильмнүүд харуулагдаха. 18.40 — Телевизионно hонин.

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.30 — Спортын hонин. 20.15 — «Хитад орон маоизмын шүдэрөөр тушагданхай» — хөөрэлдөөн.

«Орбита». 20.55 — «Домби и сын» — телевизионно зүжэг (3-дахи хуби), түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 22.40 — «Мүнөөнэй эрдэм ухаан». 23.20 — «Концертын hүүлээр концерт», — «Поют три менестреля» — (Франци) (үнгэтэ). 23.50 — 24.00 — Забhарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — «Хлеб» — телевизионно уран hайханай фильм. 00.55 — С. Танеев. «Симфония до минор».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — Үхибүүдтэ зорюулагдаhан литературна уншалга.

«Орбита». 19.30 — «Пабло Неруда» — телевизионно документальна фильм (түрүүшынхеэ харуулагдаха). 20.25 — «Балетдэ дуратайшуулда».

Улаан-Үдэ. 20.55 — «Пушкинский вечер».

СУББОТО, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 10.30 — «Снегурочка» — уран hайханай фильм. 12.00 — «БАМ — агуу барилга» — дамжуулга.

«Орбита». 13.05 — Һүүлэй hонин. 13.10 — Мультфильмнүүдэй программа (үнгэтэ) 13.40 — «Элүүр энхын асуудал» — эрдэм-шэнжэлэлгын дэлгэрэнгы программа. 14.10 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 14.40 — «Очевидное-невероятное» — киногой шэнжэлэл. 15.40 — «Дэлхэйн арадуудай бэлиг шадабари» (үнгэтэ). 16.05 — Г. Горин, А. Арканов. «Маленькие комедии большого дома» Московско сатирын театрай зүжэг (үнгэтэ). 17.20 — 17.30 — Забhарлалга. 17.30 — Зүжэгэй үргэлжэлэл. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Спортын программа. 1. Дэлхэйн эгээн хүсэтэй акробадууд. 2. Шатараар дэлхэйн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө. 20.15 — «Артлото». 21.45 — «Покорители Самотлора» — телевизионно очерк. 22.30 — 22.40 — Забhарлалга. 22.40 — «Искусствын мастернууд». СССР-эй арадай артист Михаил Ульянов[...] — «Время» — мэд[...] программа. 00.30 — [...] путь» — уран hай[...] фильм.

ВОСКРЕСЕНИ, 2[...]

МАШИНА БҮТЭЭГШЭДЭЙ ҮД[...]

Улаан-Үдэ. 10.30 — [...]леграмма» — уран hай[...] фильм. 12.00 — М[...] бүтээгшэдэй захила[...] церт.

«Орбита». 13.05 — [...]лэй hонин. 13.10 — [...] или не так» — теат[...]ванно дамжуулга (ү[...] 13.40 — «Советскэ С[...] алба хэнэб!». 14.40 — [...]жэмтэ киоск». 15.10 — [...] нөөдэр машина бүтээ[...] hайндэр — СССР-[...] планай түрүүлэгшын [...]шо, Социалис Ажалай [...] Н. И. Слюньков үгэ [...] (үнгэтэ). 15.25 — [...]гоор аяншалагшадай [...] — (үнгэтэ). 16.25 — [...] Чайковскиин нэрэмжэ[...] уласхоорондын кон[...] лауреат А. Гаврилов [...]даха. 16.45 — «Уласх[...]дын hонин». 17.20 — [...] — Забhарлалга. 17.[...] «Саженцы» — уран [...]най фильм. 19.00 — [...]мя» — мэдээсэлэй про[...]ма. 19.30 — Гандбол [...]шүүл). Балтикын [...] хүртэхын түлөө СССР[...] ГДР-эй суглуулагдама[...] манданууд наадаха (ү[...] 20.00 — Машина бүт[...]дэй захилаар концерт. [...] — «Уран зохёолшо[...]лай «Островскиин [...] 70 жэлэй ойе угт[...] 22.00 — «Ахын hонин[...]жэ» — телевизионно [...]ментальна фильм (ү[...] 22.20 — 22.30 — [...]лалга. 22.30 — «Га[...] оронуудhаа Москвада [...] айлшад». 22.45 — «[...] — уран hайханай [...] (үнгэтэ). 24.00 — «В[...] — мэдээсэлэй прог[...] 00.30 — «Танай hа[...] (үнгэтэ). 01.30 — «[...]канская калифорния» [...]левизионно докумен[...] фильм (үнгэтэ), түрү[...]хеэ харуулагдаха.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 10.40 — «Ни дня без приключений» — үхибүүдтэ зорюулагдаhан уран hайханай фильм. 12.00 — «Уран hайханай бүлгэм» — телевизионно суглуулбари.

«Орбита». 13.05 — Шэнэ hонин. 13.10 — **Үнгэтэ.** «Эдиршүүлэй уран бэлиг». 13.40 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.40 — **Үнгэтэ.** «Минии нүхэр Мартын» — мультфильм. 13.50 — **Үнгэтэ.** «Урагшаа, хүбүүдүүд!». 15.50 — Уласхоорондын hонин. 16.20 — **Үнгэтэ.** Киногоор аяншалагшадай клуб». 17.20 — **Үнгэтэ.** Хүгжэмтэ киоск. 17.50 — **Үнгэтэ.** Я. Осенкын телевизионно зүжэгэй премьерэ. 18.50 — 19.00 — Техническэ забhарлал. 19.00 — «Время» — шэнэ hониной программа. 19.30 — **Үнгэтэ** Хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. Канада — СССР. 20.40 — **Үнгэтэ.** «Опереттэдэ дуратайшуулда». 21.35 — **Үнгэтэ.** «Уран зохёолнуудые экран дээрэ табилга». «Выстрел» — уран hайханай фильм. 22.50 — **Үнгэтэ.** «Белое яблоко» — гэжэ телевизионно документальна фильмын премьерэ. 21.00 — **Үнгэтэ.** Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Москва) — «Арарат» (Ереван). 23.50 — 24.05 — Техническэ забhарлал. 24.00 — **Үнгэтэ.** Футболой үргэлжэлэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 20.40 — «Дверь без замка» — уран hайханай фильм. 22.00 — Концерт.

Редакторай орл[...]
М. Н. НИМАЕВ.

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1974 оной сентябриин 22. □ 4-дэхи хуудаhан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н 00563. Заказ №